

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOS DRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

GHIDUL PROFESORULUI *POVESTEA LIMBII ROMÂNE*

Curriculum opțional și resurse educaționale
pentru clasa a III-a

2015

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

GHIDUL PROFESORULUI

POVESTEA LIMBII ROMÂNE
Curriculum opțional și resurse educaționale
pentru clasa a III-a

Material elaborat în cadrul proiectului POSDRU/153/1.1/S/141726
București - 2015

POVESTEA LIMBII ROMÂNE
Curriculum opțional și resurse educaționale
pentru clasa a III-a

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

CUPRINS:

I. Argument.....	3
II. Programa disciplinei opționale POVESTEA LIMBII ROMÂNE.....	7
III. Structura ghidului pentru elevi.....	14
IV. Metode și procedee.....	16
V. Bune practici în utilizarea ghidului elevului.....	21
VI. Utilizarea tic în demersul de învățare.....	22
VII. Evaluare inițială.....	24
VIII. Unități de învățare.....	26
Despre evaluare.....	50

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

I. ARGUMENT

„Din moment ce scopul real al educației nu este de a avea performanța profesorului la anumite activități, ci de a aduce schimbări semnificative în modelele de comportament ale elevilor, devine important să recunoaștem că anumite afirmații ale obiectivelor școlii ar trebui să fie o angajare spre schimbare care are loc la elevi.” (Tyler, 1949).

Într-o societate a cunoașterii care se mișcă continuu este necesar să le oferim elevilor noștri achiziții și să le formăm competențe în concordanță cu timpul. Aceasta presupune: restructurare la nivel de curriculum, noi materiale destinate învățării, formarea profesorilor.

Programa de *Limba și literatura română* pentru clasele a III-a și a IV-a continuă modelul curricular avansat de programele pentru *Comunicare în limba română* pentru clasa pregătitoare, clasele I și a II-a aprobate în 2013. A fost realizată pe baza Cadrului comun pentru dezvoltarea competențelor de comunicare în limba maternă, dezvoltat în perioada iunie-august 2014, pornind de la concluziile studiilor dezvoltate în cadrul proiectului POSDRU 35279 *Un învățământ performant bazat pe decizii fundamentate - Strategii de valorificare a evaluărilor internaționale privind rezultatele învățării*.

Acest cadru a fost structurat pentru a accentua aspectul comunicativ-funcțional al învățării limbii și literaturii materne în contextul actual. Fără îndoială că limbile și literaturile cunosc o mare diversitate, iar decupajele tradiționale de tipul „limbă” și „literatură” se raportează întotdeauna la elemente specifice în plan lingvistic sau în plan literar. Totuși, din perspectivă pragmatică, competențele de comunicare se focalizează pe operații cognitive identice. În acest sens, sunt relevante cadrele de referință ale studiilor internaționale (de exemplu PISA, PIRLS), care vizează un set de procese identice pentru măsurarea achiziției elevilor, indiferent de limba lor maternă.

Totodată, remarcăm inițiativele europene care încearcă să evidențieze jaloane comune în progresia achiziției elevilor indiferent de limba pe care o vorbesc (vezi elementele componente ale competenței de comunicare în limba maternă conform cadrului de referință pentru competențe cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți sau cadrul de referință pentru literaturi). În această perspectivă, programa valorifică următoarele documente:

- *Key Competences for Lifelong Learning — an European Reference Framework, Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006*, (Recomandarea Parlamentului European vizând competențele cheie) publicată în JOVE în 30 decembrie 2006. Din acest document au fost extrase elementele componente ale competenței de comunicare în limba maternă.
- *Literary Framework for Teachers, LiFT* (Cadrul de referință pentru literatură realizat cu sprijin european și pilotat în 6 țări membre, printre care și România). Acest document a fost utilizat pentru formularea competențelor și activităților de lectură.
- *PIRLS Assessment Framework* (Studiul internațional privind progresia competențelor de lectură la finalul învățământului primar, la care România participă din 2001 - cu teste în limbile română și maghiară). Acest document a facilitat dezvoltarea unor competențe, activități de lectură și structurarea conținuturilor.
- *The European Language Portfolio* (Portofoliul european al limbilor). Acest document a orientat reflecția asupra competențelor de comunicare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Alături de racordarea fără echivoc la tendințele actuale în didactica limbii materne pe plan internațional, documentul de față își propune o consolidare a abordării educaționale centrate pe nevoile elevilor în societatea contemporană. Programa propune formulări ancorate în cotidian, care să ofere elevilor achiziții de calitate în domeniul comunicării, în contexte semnificative de învățare.

Este foarte important de precizat că sursele de informare sunt diverse, că informația obținută prin intermediul calculatorului este mult mai aproape de copil decât cartea care rămâne undeva în urmă. Cititul și mai ales înțelegerea textului parcurs nu mai reprezintă o prioritate pentru elev.

De ce?

La această întrebare avem mai multe răspunsuri. Ele au fost formulate sub formă de concluzii în urma aplicării în România a testelor PIRLS. Sursele de informare pe baza cărora a fost structurat acest material sunt:

- Proiect POSDRU/55/1.1/S/35279 “Un învățământ performant bazat pe decizii fundamentale - Strategii de valorificare a evaluărilor internaționale privind rezultatele învățării”
- Provocarea Lecturii - Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris

Ce este PIRLS?

PIRLS reprezintă un studiu comparativ între performanțele de lectură obținute de statele participante la sfârșitul învățământului primar. Este adresat elevilor claselor a IVa. Studiul nu-și propune ierarhizarea țărilor participante ci sprijinirea lor de a lua, în funcție de rezultate, cele mai bune decizii în scopul ameliorării lor. Simultan furnizează date asupra contextului în care se desfășoară educația prin chestionarele completate de elevi, profesori, directori și părinți.

Caracteristici ale testelor PIRLS

Caietele de test conțin două texte - unul literar și unul informativ. Ambele se diferențiază prin întindere (număr mare de cuvinte) și prin tematicile abordate (cele literare sunt cu final deschis).

Scopul acestor teste este acela de a folosi lectura în scop literar, pe de o parte și în scopul achiziționării și utilizării informației, pe de altă parte.

PIRLS folosește două tipuri de itemi: cu alegere multiplă și cu răspuns construit. Răspunsurile pe care elevul le construiește pornesc de la informațiile din text.

Cele patru procese de comprehensiune a textului, urmărite prin această testare sunt:

- Focalizarea și identificarea de informații explicit formulate
- Realizarea de deducții simple
- Interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor
- Studiarea și evaluarea conținutului, limbajului și elementelor textuale

PIRLS în România

Aceste teste au fost aplicate în România în 2001, când ne-am situat pe poziția 22 din 36 de țări participante; în 2006, când ne-am situat pe poziția 36 din 45 de țări participante și în anul 2011 când am rămas pe aceeași poziție ca în anul 2006.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Numărul elevilor testați a fost 4 665, iar numărul școlilor implicate 148 din mediul urban și rural.

În grila PIRLS există patru nivele: avansat, superior, intermediar și inferior, cu tot atâtea coduri aferente.

În urma evaluărilor s-a putut constata că:

- 7% dintre elevii noștri se află la nivelul internațional avansat în 2011, 11% în 2001 și 4% în 2006, comparativ cu 24% în Singapore; 19% în Rusia; 18% în Anglia, Finlanda și Hong-Kong; 17% în SUA; 16% în Irlanda; 15% în Israel.
- 16% dintre elevii noștri se află situați la nivelul internațional inferior, comparativ cu marea majoritate a țărilor UE cu un procent situat între 0 și 5%.
- Ce țări depășim?
Georgia, Malta, Trinidad Tobago, Azerbaidjan, Iran, Columbia, Emiratele Arabe Unite, Arabia Saudită, Indonezia, Qatar, Oman, Maroc
- Ce țări ne depășesc?
Hong-Kong, Rusia, Finlanda, Singapore, Irlanda de Nord, SUA, Danemarca, Croația, Taiwan, Irlanda, Anglia, Canada, Olanda, Cehia, Suedia, Italia, Germania, Israel, Portugalia, Ungaria, Slovacia, Bulgaria, Noua Zeelandă, Slovenia, Austria, Lituania, Australia, Polonia, Franța, Spania.

Toate aceste date ne fac să ne întrebăm: unde greșim?

Rezultatele obținute de elevii români la PIRLS 2006 au fost analizate și, prin concluziile formulate, s-au dat următoarele răspunsuri la această întrebare:

- număr redus de texte informative lucrate cu elevii;
- lipsa unui antrenament pentru o lectură de profunzime;
- lipsa unui antrenament de a căuta informația cu creionul în mână;
- dificultăți în sesizarea trăsăturilor personajelor, în special latura emoțională;
- dificultăți în rezolvarea itemilor cu alegere multiplă: selectarea distractorului care pare a fi corect în percepția comună, dar inexact în raport cu textul;
- informațiile din text nu sunt corelate cu experiențe de viață;
- fabricarea de răspunsuri așteptate, indiferent de informațiile din text;
- fabricarea de răspunsuri din memorie, păreri vagi după prima lectură;
- lipsa propriilor întrebări investigative asupra textului;
- lipsa argumentelor susținute de informații din text; dificultăți la toate cele patru procese vizate: 25-30% răspund corect la itemii de explorare la suprafața textului și la cei de aprofundare a lecturii; 10-15% răspund corect la itemii cu dificultate mare;
- textul literar nu este abordat din perspectiva gândirii critice/lectura cu predicții;
- textele literare sunt pretexte pentru exerciții de limbă: identificare de sinonime, antonime, părți de vorbire;
- lipsa textelor literare deschise;
- lipsa antrenamentului în lectura imaginii atât pentru textul literar cât și pentru cel informativ;
- lipsa antrenamentului în formularea de argumente pro /contra pentru a interpreta și conecta datele din textul informativ.

Pe baza analizei atente a datelor furnizate de aceste studii, s-a simțit nevoia unei intervenții în plan educațional care să conducă la ameliorarea și îmbunătățirea competențelor de comunicare.

“Povestea limbii române” reprezintă o resursă construită în concordanță cu programa școlară, care are în vedere modelul comunicativ-funcțional, model în care comunicarea este un domeniu complex ce

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Înglobează procesele de receptare a mesajului oral sau scris precum și pe cele de exprimare orală sau scrisă. De asemenea aduce în prim plan învățarea activă ce servește intereselor copiilor transformând-o într-o experiență personală.

Cum vine disciplina opțională *Povestea limbii române* în sprijinul rezolvării problemelor de înțelegere a textelor?

- **lipsa antrenamentului elevilor pentru o lectură de profunzime** (fiecare unitate de învățare formează-exersează competențele de lectură atât pe text literar cât și folosind texte informative din diverse domenii);
- **dificultăți în sesizarea trăsăturilor personajului** (se exersează în mai multe unități aspecte de profunzime ale trăirilor umane, în texte aparținând autorilor din literatura universală: Oscar Wilde, Hector Malot, Jules Renard, dar și din literatura română, precum Emil Gârleanu);
- **răspunsuri tipice la întrebări** (capcană evitată în acest opțional plecând de la text și de la modul în care, prin demersul didactic, este conștientizată);
- **obișnuințe de lectură deficitare** (descompusă foarte bine pe parcursul opționalului la fiecare unitate prin sarcinile prin care elevii sunt obligați să revină la text);
- **dificultăți la identificarea unor detalii explicit formulate** (antrenată constant prin tipurile de sarcini).

Rolul profesorilor va fi acela de a valorifica interesele și punctele forte ale elevilor și pentru a maximiza oportunitățile oferite de disciplina opțională „*Povestea limbii române*”, în scopul învățării.

UNIUNEA EUROPEANĂ

ROMÂNIA

ROMÂNIA

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

ROMÂNIA

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

II. PROGRAMA DISCIPLINEI OPȚIONALE POVESTEA LIMBII ROMÂNE - învățământ primar, clasa a III-a

A. Nota de prezentare

Programa disciplinei *Povestea limbii române* respectă noul model de proiectare curriculară, care este elaborat pornind de la competențe, având o structură similară cu cea a programelor din trunchiul comun.

Disciplina *Povestea limbii române* este destinată elevilor din clasa a III-a incluși în învățământul cu predare în limba română și are destinat un buget de timp de o oră pe săptămână.

Comparativ cu disciplina obligatorie *Limba și literatura română* pentru același nivel de învățământ, disciplina *Povestea limbii române* vizează anumite zone de complementaritate, precum un antrenament sistematic de lucru pe text pentru descifrarea semnificațiilor acestuia, valorificarea textului din perspectiva conexiunilor cu experiențele de viață ale elevilor, un antrenament care să provoace legătura dintre cititor și autor, exersarea gândirii critice și stimularea creativității.

Autorii consideră că disciplina propusă îi ajută pe elevi să-și formeze o reală competență de lectură și să-și dezvolte, în acest sens, strategii de a lucra efectiv cu textul.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturile învățării
- Sugestii metodologice

Deși această programă aparține curriculumului la decizia școlii, profesorii interesați să dezvolte **competența de lectură** în limba maternă, pot utiliza cu succes, parțial sau în totalitate, activitățile propuse în bugetul celor 25% din timpul alocat disciplinei *Limba și literatura română* (conform Legii Educației Naționale nr. 1 din 2011, art. 66, alin. 5).

Competența de lectură poate fi privită ca o competență transversală, fiind exersată la toate orele din planul de învățământ. Această competență a generat competențele generale ale disciplinei *Povestea limbii române*, care vizează cu precădere înțelegerea textului citit și operarea cu informații din text, dar și identificarea conexiunilor unui text cu experiențele de viață ale elevilor pentru a crește motivația pentru lectură.

Competențele specifice sunt competențe derivate din competențele generale, fiind proprii disciplinei *Povestea limbii române*. Aceste competențe specifice se formează pe durata unui an școlar și fac referire la temele abordate în programă. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care definesc contexte de învățare variate. Această programă școlară propune o ofertă flexibilă de activități didactice, de mai multe tipuri, din care elevii pot alege conform intereselor lor de studiu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Pornind de la experiența acumulată în procesul de predare, cadrul didactic poate să monitorizeze desfășurarea activităților, dar să și genereze activități similare în vederea unui demers didactic personalizat.

Ce aduce nou această disciplină?

Există cel puțin două motive majore pentru care poate fi promovată disciplina opțională *Povestea limbii române*:

- propune o nouă abordare metodologică și
- se concentrează pe aspectele/domeniile pentru care achizițiile elevilor sunt deficitare: lectură și înțelegerea textului.

Disciplina *Povestea limbii române* reprezintă o resursă construită în concordanță cu programa școlară, care are în vedere modelul comunicativ-funcțional, model în care comunicarea este un domeniu complex ce înglobează procesele de receptare a mesajului oral sau scris precum și pe cele de exprimare orală sau scrisă. Aduce în prim plan învățarea activă ce servește intereselor copiilor, transformând-o într-o experiență personală. Rolul profesorilor va fi acela de a valorifica interesele și punctele forte ale elevilor și pentru a maximiza oportunitățile oferite de disciplina opțională propusă, în scopul învățării.

Elementele de conținut și deprinderile vizate au fost alese pornind de la analiza rezultatelor obținute de elevii în urma unor evaluări realizate la nivel național (Evaluări naționale pentru clasele a II-a și a IV-a, MEN) sau din PIRLS (testare internațională).

Vom prezenta câteva constatări pe care se fundamentează propunerea de programă:

- **lipsa antrenamentului elevilor pentru o lectură de profunzime**
Acesta este motivul principal care blochează accesul la cunoașterea prin intermediul textului scris. Rezultatele la PIRLS indică anumite carențe în ceea ce privește evidențierea /reținerea semnificațiilor dintr-un text/mesaj scris. Elevii se confruntă cu dificultăți atât în abordarea textului literar cât și a celui non-literar. În general la/pentru orele de Limba și literatura română, elevii citesc de cele mai multe ori text literar. Textul informativ este studiat de obicei la alte discipline și reprezintă o modalitate de acces la cunoaștere.
- **dificultăți în sesizarea trăsăturilor personajului**
Dacă descrierile fizice și cele comportamentale sunt mai bine realizate de către cititorii români, deseori latura emoțională a personajului rămâne neexplorată. Aceste dificultăți sunt prezente, deși prevederile curriculare iau în calcul aceste aspecte, existând chiar un standard curricular la sfârșitul clasei a IV-a care vizează caracterizarea personajului.
- **dificultăți în rezolvarea itemilor cu alegere multiplă**
Indiferent de abilitatea vizată de item, o mare parte dintre elevi nu reușesc să sesizeze răspunsul corect și aleg un distractor plauzibil, fără a proba cu informația oferită de text.
- **răspunsuri tipice la întrebări**
Se constată că răspunsurile elevilor sunt similare, indiferent de textul studiat.
- **obișnuințe de lectură deficitare**
Adesea elevii par să nu revină asupra textului pentru a explora semnificațiile acestuia, mulțumindu-se cu răspunsuri din memorie sau cu păreri vagi, obținute la prima lectură.
- **dificultăți la identificarea unor detalii explicit formulate**
Aceste dificultăți indică o lipsă de antrenament cu textul scris, în general.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Observăm din statistici că există în mod constant un procent redus, de 25-30% răspunsuri corecte; la itemi de dificultate mare, răspunsurile corecte sunt oferite de 10-15% dintre elevii români.

Putem concluziona că numai un sfert dintre copii au abilități de lectură formate și este probabil ca acestea să fie rezultatul învățării din afara școlii. Această presupunere este susținută de distribuția achizițiilor elevilor pentru competența de lectură care nu este o distribuție normală, după o curbă Gauss.

Disciplina *Povestea limbii române* își propune să acopere aceste zone deficitare ale curriculumului obligatoriu: lucrul intensiv cu texte literare și informative, în egală măsură, în scopul identificării semnificațiilor globale; căutarea/selectarea/utilizarea unor informații din text; dezvoltarea gândirii critice și a creativității prin formularea de întrebări sau răspunsuri scrise etc.

Temele abordate sunt astfel concepute încât să diversifice inventarul achizițiilor elevului necesar pentru dezvoltarea competenței de comunicare în limba maternă. Titlurile temelor sunt proverbe/zicători care îi duc pe elevi în sfera literaturii populare pentru păstrarea identității naționale și a moștenirii culturale a poporului român.

Sugestiile metodologice reprezintă componenta programei destinată profesorilor pentru învățământul primar, care propune metode și mijloace prin care pot fi realizate și evaluate competențele specifice vizate de programă.

B. Competențe generale

1. Descifrarea semnificațiilor unui text literar/informativ.
2. Operarea cu informații dintr-un text.
3. Identificarea conexiunilor unui text cu experiențele de viață ale elevilor.

C. Competențe specifice și exemple de activități de învățare**1. Descifrarea semnificațiilor unui text literar/informativ.**

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1.1. Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare	- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text - exerciții de stabilire a semnificației unui cuvânt nou sau expresie nouă dintr-un text - folosirea dicționarului în format electronic pe parcursul activității - utilizarea cuvintelor noi în alte contexte decât cele din text - exerciții de asociere a cuvintelor noi cu sinonimele/antonimele lor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

1.2. Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative	- formularea de întrebări pe baza unui text: unde? ce? când? cine? de ce? cum? - formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text - reconstituirea momentelor /etapelor dintr-o povestire - formularea unor predicții - identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse: jurnalul cu dublă intrare, metoda cadranelor etc. - realizarea unor corespondențe pornind de la asemănările și deosebirile între anumite elemente din text - identificarea elementelor reale și a celor imaginare dintr-un text - căutarea unor indicii diferite în text pentru a demonstra o poziție
1.3. Aprecierea semnificației globale a unui text/paragraf	- realizarea de cvintete - realizarea unor decupaje dintr-un text dat - stabilirea unui titlu pentru un paragraf/un text dat - exerciții de rezumare a unui text - formularea/ordonarea ideilor principale ale unui text

2. Operarea cu informații dintr-un text

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
2.1. Identificarea răspunsurilor corecte	- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu - formularea unui răspuns construit - realizarea unor reprezentări grafice cu ideile și informațiile dintr-un text
2.2. Formularea de opinii personale despre o povestire și personajele acesteia	- formularea unui răspuns construit - formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris - exprimarea de opinii pro/contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite
2.3. Redactarea de texte scurte, pornind de la o povestire, aplicând regulile de scriere corectă	- formularea de aprecieri personale despre textele studiate - redactarea unui scurt eseu despre un personaj al unei povestiri citite - redactarea unui scurt eseu despre o experiență personală asemănătoare cu cea prezentată într-un text

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICEFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

3. Identificarea conexiunilor unui text cu experiențele de viață ale elevilor

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
3.1. Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat	- selectarea, dintr-o povestire, a unor acțiuni similare cu cele experimentate de elevi - identificarea unor personaje cu calități fizice, morale, cu reacții afective asemănătoare cu cele ale unei persoane reale
3.2. Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar	- exerciții de tipul: dacă aș fi... ..m-aș simți...., ce fac dacă..... - exerciții de tipul: ți s-a întâmplat vreodată.....? povestește.....ce ai simțit....? - formularea de idei cu valoare morală, pornind de la un text

D. Elemente de conținut

Exersarea capacității de lectură se realizează, în programa de față, prin utilizarea atât a textelor literare în proză sau versuri, scrise de autori clasici sau contemporani ai culturii române sau universale, cât și a textelor informative din domenii de interes pentru elevi (istorie, științe, arte și tradiții).

Abordarea educațională propusă de programa disciplinei *Povestea Limbii Române* este una centrată pe nevoile elevilor în lumea contemporană, în care atragerea către lectură este o provocare constantă resimțită de școală. În acest sens, textele suport folosite pe parcursul anului școlar stimulează/exersează comportamente și atitudini ale elevilor care sprijină lectura pe tot parcursul vieții.

Conținuturile programei vizează:

- Căutarea/selectarea/utilizarea unor informații semnificative dintr-un text dat;
- Formularea de întrebări investigative pe baza unui text dat;
- Identificarea unor similarități între experiențele de viață ale elevilor și textele date;
- Operarea cu distractori plauzibili în vederea alegerii unei variante corecte în raport cu textul;
- Realizarea unor deducții simple pe baza unor informații din text;
- Recunoașterea unor emoții determinate de personaje/întâmplări din texte date;
- Formularea de păreri personale susținute cu argumente raportate la întâmplări/ personaje din texte date.

TEXTE SUPORT

Texte literare:

Sărăcuțul - Emil Gârleanu

Morcoveață – Găinile – Jules Renard

Legenda Mureșului și a Oltului

Singur pe lume – Hector Malot

Stejarul și trestia - La Fontaine

Primăvara rurală - Ion Minulescu

Prințul fericit - Oscar Wilde

Vizită... - Ion Luca Caragiale

România pitorească - Giurgiu.Călugăreni - Alexandru Vlahuță

Cartea cu Apolodor - Gellu Naum

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Copacul cu viață veșnică - Silvia Kerim

Păcală – Ion Creangă

Cartea cu jucării - Tudor Arghezi

Texte informative:

Decebal și Traian

Meserii uitate

Cărbușul

Cum se fabrică hârtia

Oul. Incondeierea ouălor

Cerealele

Ape curgătoare

Menta - planta care aduce sănătatea

Rândunelele

Bunele maniere în vizită

Mihai Viteazul - documente

Antartica - țara ghețurilor

Grădinile suspendate ale Semiramidei

O lume dispărută: dinozaurii

E. Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline.

Motivarea elevilor pentru lectură în cadrul disciplinei opționale *Povestea limbii române* se realizează intrinsec, atât prin alegerea textelor suport, dar mai ales prin proiectarea unor activități în care sunt prezente metodele moderne de predare-învățare-evaluare. În acest fel elevul devine personaj principal curios, entuziast, există întotdeauna punți de legătură cu realitatea cititorului, cu experiența sa de viață, dar și cu descoperirea trăirilor și nevoilor sale printr-o introspecție delicată.

Experții consideră că sunt mai multe etape de înțelegere a unui text scris:

- înțelegere imediată care se produce în cazul unei lecturi superficiale și care presupune nivelul de percepere izolată a datelor/informațiilor/evenimentelor dintr-un text;
- înțelegerea detaliată (sau logică) care presupune identificarea unor elemente de detaliu și a relațiilor dintre acestea;
- înțelegerea finală care corespunde lecturii de profunzime și presupune receptarea sensului global al textului citit.

Pentru realizarea acestor etape, în acest opțional sunt utilizate următoarele metode: dialogul pornind de la informațiile cuprinse într-un text scris, itinerarul literar, sistematizarea informațiilor utilizând metode grafice, metode de rezumare a unui text.

Dialogul se bazează pe formulare de răspunsuri și de întrebări. Tipurile de întrebări care sunt frecvent utilizate sunt:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICEFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

- întrebări de detaliu, pentru lectura aprofundată, adică întrebări referitoare la: etape, moment, spațiu de desfășurare etc.;
- întrebări referitoare la structura narativă a textului, referitoare la: stare inițială, eveniment declanșator, complicarea acțiunii, rezolvare, finalul acțiunii;
- întrebări de înțelegere globală: ce mesaj transmite textul, ce sentimente provoacă, ce titlu este potrivit etc.

Disciplina *Povestea limbii române* propune o abordare diferită a elevului, considerat subiectul învățării, printr-un proces de predare-învățare-evaluare în care folosirea tehnicilor interactive reprezintă o constantă a disciplinei opționale. Elevii au ocazia de a se familiariza și a utiliza, pentru atingerea competențelor specifice, tehnici precum: mozaic, matricea de analiză tematică, SINELG, ciorchinele, Gândiți/Lucrați în perechi/Comunicați, folosirea organizatorilor grafici diferiți, metoda cadranelor, cvintetul, diamantul, explozia stelară, harta povestirii etc. Folosirea acestor metode vizează valorificarea la cote înalte a creativității elevilor, stimularea imaginației acestora precum și a răspunsurilor creative.

Strategiile didactice folosite de cadrele didactice îmbină sarcinile de lucru individuale, care sunt predominante și presupun un demers didactic personalizat și metodele specifice lor, cu cele de lucru în perechi (ca în cazul predării reciproce) și cu cele de lucru în grup mai mare (metoda colțurilor, dezbaterile pro/contra).

Evaluarea formativă este realizată de profesor prin observarea atentă a clasei și evidențierea dificultăților de învățare ale fiecărui elev, cu scopul depășirii acestora și al înțelegerii cauzelor, prelucrarea feedbackului realizat de calculator și autoevaluarea elevilor. Pentru autoevaluare propunem ca instrument lista de control. Evaluarea este și ea una specifică, utilizând realizarea de produse ale activității elevilor de tipul schițelor, desenelor, posterelor, afișelor, dar și a scrierii creative sub forma eseului de 5 minute, a completării jurnalului. Astfel, formularea de păreri personale, stabilirea legăturii între textul citit și experiența personală a elevului reprezintă modalități de evaluare care depășesc întrebările stereotipe și exersează cerințe cu care elevii nu sunt obișnuți.

În scopul observării, profesorul poate face liste comportamentale, structurate pe parametri ai observării (de exemplu, aprecierea timpului de lectură, metoda utilizată de către elev, cum ar fi sublinierea unor paragrafe, atitudini manifestate etc.)

O metodă frecvent utilizată pentru exersare este itinerariul de lectură. Această metodă vizează construirea unui sens personal pentru un text scris, fără intervenții exterioare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

III. STRUCTURA GHIDULUI PENTRU ELEVI

Nr. crt.	Unități de învățare	Texte suport	Număr ore
1	<i>Să povestim despre cuvinte!</i>	Povestea limbii române (text literar) Decebal și Traian (text informativ) Legenda Dochiei	2
2	<i>Să povestim despre locuri!</i>	Legenda Mureșului și a Oltului (legende) Ape curgătoare (text informativ)	2
3	<i>Să povestim despre viețuitoare!</i>	Sărăcuțul de Emil Gârleanu (text literar) Cărăbușul (text informativ)	3
EVALUARE 1 Text: <i>Hoțul de T Arghezi</i>			1
4	<i>Să povestim despre oameni și meserii!</i>	Singur pe lume – Hector Malot (text literar) Meserii uitate (text informativ)	3
5	<i>Să povestim despre plante!</i>	Stejarul și trestia de La Fontaine (text literar) Cum se fabrică hârtia (text informativ)	3
6	<i>Să povestim despre curaj!</i>	Morcoveață – Găinile – Jules Renard (text literar) Oul. Încondeierea ouălor (text informativ)	3
EVALUARE 2 Text: <i>Grădinile suspendate ale Semiramidei</i>			1
7	<i>Să povestim despre oameni și bune maniere!</i>	Vizită... Ion Luca Caragiale (text literar) Bunele maniere în vizită (text informativ)	2
8	<i>Să povestim despre natură!</i>	Primăvara rurală de Ion Minulescu (text literar) Menta-planta care aduce sănătatea (text informativ)	3
9	<i>Să povestim despre oameni și emoții!</i>	Oscar Wilde – „Prințul fericit” (text literar) Rândunelele (text informativ)	2

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

EVALUARE 3			1
Text: Dinozaurii			
10	<i>Să povestim despre înțelepciunea populară!</i>	Ion Creangă – „Păcală” (text literar) Cerealele (text informativ)	2
11	<i>Să povestim despre ”acasă”!</i>	Apolodo – G.Naum (text literar) Antarctica – Țara ghețurilor (text informativ)	2
12	<i>Să povestim despre fapte de vitejie!</i>	România pitorească – Giurgiu. Călugăreni – Alexandru Vlahuță (text literar) Mihai Viteazul – documente (text informativ)	3
EVALUARE 4			1
Text: Copacul cu viață veșnică de Silvia Kerim			

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

IV. METODE ȘI PROCEDEE

Prin competențele pe care le vizează programa disciplinei opționale *Povestea limbii române*, se urmărește dezvoltarea gândirii critice la elevi.

Gândirea critică trebuie privită ca un produs, ca un punct la care ajunge gândirea noastră în momentul când facem acest lucru din obișnuință, un mod firesc de interacțiune cu ideile și informațiile. Este un proces activ, care se produce și care-l face pe cel care învață să pună întrebări de tipul: *Ce fac cu această informație? Cum integrez această informație în ceea ce știam deja? Cum transpun în practică ceea ce am învățat?*

A gândi critic înseamnă:

- a deține cunoștințe valoroase și utile și a avea convingeri întemeiate pe acestea;
- a-ți forma opinii independente și a accepta ca ele să fie supuse evaluării;
- a construi argumente suficiente care să confere consistență propriilor opinii;
- a manifesta toleranță, flexibilitate și respect față de ideile altora, a le accepta și a le respinge pe bază de argumente;
- a participa activ la elaborarea unor soluții, a coopera;
- a învăța cum să gândești eficient, evaluând și testând mai multe soluții posibile.

Cum dobândim gândirea critică?

Ca cititul și scrisul, gândirea critică este un proces care se dobândește prin învățare. În devenirea lor ca persoane, elevii care gândesc critic trebuie să dobândească prin experiență proprie anumite capacități și abilități.

Câteva dintre condițiile realizării unei învățări a gândirii critice:

- crearea unor situații de învățare, a unor ocazii pentru ca elevii să-și exerseze procesul gândirii critice;
- încurajarea elevilor să gândească independent și să reflecteze;
- acceptare diversității de opinii și idei;
- implicarea activă a elevilor în realizarea învățării prin confruntarea de idei, prin colaborare și cooperare pentru a găsi soluții adecvate;
- convingerea elevilor că nu riscă să fie ridiculizați pentru opiniile exprimate;
- încrederea în capacitatea fiecărui elev de a gândi în mod critic;
- aprecierea pozitivă a gândirii critice, manifestată în orice situație.

Pentru a realiza la elevi o responsabilizare în sensul dezvoltării gândirii critice este necesară crearea atmosferei care să permită acest lucru. Foarte important este contextul în care elevii își asumă responsabilitatea pentru ideile și opiniile exprimate.

Pentru a ajunge să gândească critic, elevii trebuie:

- să dobândească încredere în forțele proprii și să devină conștienți de valoarea propriilor idei și opinii;
- să se implice activ în procesul de învățare;
- să asculte cu respect opinii diferite, să-și împărtășească unii altora ideile;
- să asculte activ ideile altora și să fie pregătiți pentru a formula și a demonta judecăți;

Aceasta înseamnă a fi curios, a avea o minte iscoditoare, a pune întrebări și a căuta sistematic răspunsuri, oferind soluții adecvate la probleme diverse.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

1. Sistemul SINELG

Elevii sunt instruiți ca pe măsură ce citesc textul, să facă niște semne pe marginea lui. Semnele vor fi după cum urmează:

- + Puneți un + pe margine dacă ceea ce citiți știți deja sau credeți că știți;
- Puneți un – pe margine dacă ceea ce citiți nu cunoașteți, informația este nouă;
- ? Puneți un ? pe margine dacă găsiți informații ce vi se par neclare, dacă aveți nevoie de mai multe explicații sau dacă doriți să aflați mai mult.

Pe măsură ce citesc, elevii vor pune pe margine trei semne diferite în funcție de cunoștințele și înțelegerea lor. Nu este nevoie să pună câte un semn la fiecare rând sau fiecare idee prezentată, ci să folosească semnele astfel încât să fie relevante pentru reacția lor la informațiile prezentate în general. Când au terminat de citit, faceți o pauză scurtă pentru ca aceștia să reflecteze la textul lecturat. Elevii scriu în tabel toate ideile marcate conform simbolurilor. Reveniți la lista cu informațiile pe care elevii le știau sau credeau că le știu. Discutați ce anume s-a confirmat, ce a fost infirmat. Reveniți la articol și îndemnați-i pe elevi să se uite la însemnările pe care le-au făcut. Acestea ar trebui să servească drept referințe convenabile pentru informațiile care confirmă sau infirmă cunoștințele lor anterioare. De asemenea ar trebui să vă indice orice informații sau idei noi sau confuze despre care elevii ar dori să afle mai mult.

SINELG este un instrument care permite elevilor să înțeleagă ceea ce citesc, având posibilitatea totodată să-și monitorizeze propria înțelegere și să se implice în introducerea noilor informații în schemele de cunoaștere pe care le posedă deja.

2. Lasă-mi mie ultimul cuvânt

Această strategie poate fi aplicată atât pe textul literar cât și pe cel informativ. Este o strategie care ne ajută să disciplinăm în sens pozitiv clasa:

- Când citesc un text, elevilor li se cere să găsească unul sau mai multe citate pe care le consideră interesante sau pot fi comentate;
- Elevul scrie citatul pe o bucată de hârtie;
- Alături își exprimă părerea de ce a ales acel text/dezacordul cu ideea exprimată de text/ poate dezvolta ideea textului;
- Profesorul cere unuia dintre elevi să citească cu voce tare textul pe care l-a ales;
- După ce textul a fost citit, ceilalți elevi își expun propria părere depre fragmentul pus în discuție. Chiar și profesorul își poate exprima opinia;
- În încheierea discuțiilor despre citat, profesorul îl pune pe elevul care l-a ales să-și citească propriile comentarii cu voce tare, după care NU mai urmează nici un fel de discuție.

3. Jurnalul dublu

Elevii trebuie să împartă o pagină în două printr-o linie verticală pe mijloc. În partea stângă li se va cere să noteze un fragment/idee/ imagine care le-a atras atenția pentru că: i-a impresionat, le-a amintit de o experiență personală, i-a surprins, sunt de acord sau nu sunt de acord cu autorul, din textul pe care l-au citit. În partea dreaptă li se cere să comenteze acel pasaj: de ce l-au ales, la ce i-a făcut să se gândească, ce întrebare au în legătură cu el.

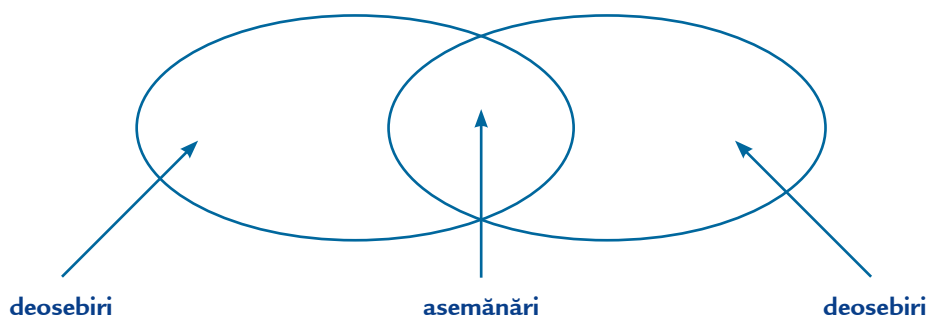

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Pe măsură ce citesc, elevii se opresc din lectură și notează în jurnal. Aceasta este o metodă prin care cititorii stabilesc o legătură între text și propria lor curiozitate și experiență.

4. Diagrama Venn

Diagrama Venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial. Este folosită pentru a arăta asemănările și deosebirile între două idei, personaje, fenomene, insecte, texte etc. Profesorul poate cere completarea unei astfel de diagrame în pereche sau grup.

5. Lectura cu predicții

Textul este structurat de către profesor în fragmente care permit predicții. Explicați-le elevilor că vor citi textul și se vor opri în anumite locuri pentru a face predicții și pentru a le verifica. Pe coli A4 sau pe caiete, elevii au pentru fiecare fragment al textului câte un tabel de tipul:

Fragmentul I		
Ce crezi că se va întâmpla mai departe?	Pe ce te bazezi ?	Ce s-a întâmplat de fapt?

Când ajung la prima oprire, elevii fac predicții (se indică timpul alocat). Își notează predicția în spațiul din prima coloană, iar în cea de-a doua notează dovezile găsite în prima parte a textului, pe care se bazează predicția.

În continuare vor citi al doilea fragment, vor revedea predicțiile făcute înainte și vor completa a treia coloană. Această strategie se poate aplica atât pe textul literar cât și pe cel informativ. Fragmentarea textului de către profesor permite elevului să se gândească la contextul povestirii, la plasarea acțiunii în timp și spațiu.

6. Explozia stelară (Starbursting)

Explozia stelară este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare.

Pe o foaie de hârtie se scrie ideea/ problema, apoi se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea, de tipul: *Ce?*, *Cine?*, *Unde?*, *Când?*, *De ce?*. Întrebările inițiale pot genera altele, neașteptate, care cer o și mai mare concentrare.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Organizată în grup, explozia stelară facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstorming-ul dezvoltă construcția de idei pe idei.

Etape:

1. Propunerea unei probleme;
2. Colectivul se poate organiza în echipe/ perechi;
3. Grupurile lucrează pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse;
4. Comunicarea rezultatelor muncii de grup;
5. Evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în echipă.

Elevii pot fi solicitați să formuleze răspunsuri pentru unele întrebări. Această metodă este ușor de aplicat oricărei vârste și unei palete largi de domenii. Nu este costisitoare și nici nu necesită explicații amănunțite.

7. Ciorchinele

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Etape:

1. Se scrie un cuvânt/temă (care urmează a fi cercetată) în mijlocul tablei/ foi de hârtie;
2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
3. Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi, îmbogățind și sintetizând, astfel cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine, fără a le comenta sau judeca.

Metoda ciorchinului stimulează capacitatea de sinteză, evidențiază conexiunile dintre ideile prezentate, stabilește noi asociații între acestea și dezvoltă noi semnificații, putând fi o completare reușită a rețelei personajului. În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

8. Harta povestirii este o formă de organizare și sintetizare a conținutului informațional al unui text. Variantă - „Hartă a povestirii” poate compara, din anumite perspective, două sau mai multe povestiri și se poate realiza sub forma unui tabel.

9. Rețeaua personajelor este o metodă grafică de descriere a personajelor și de argumentare a descrierii, care valorifică, în primul rând, capacitatea de analiză a elevilor. După citirea textului, elevii vor scrie într-un cerc desenat numele personajului. În cercuri satelit scriu cuvinte care caracterizează personajul, iar în jurul acestora vor scrie acțiuni, atitudini, extrase din text care evidențiază însușirile alese, completând rețeaua. În final, rețeaua este prezentată și discutată în fața clasei.

10. Cvintetul este o metodă creativă, prin care se sintetizează un conținut de idei, în cinci versuri. Este și un instrument de evaluare a înțelegerii textului și de exprimare a creativității elevilor. Este o poezie de cinci versuri, iar scrierea ei presupune o reflecție bazată pe înțelegerea nuanțată a sensului subiectului ales.

- Primul vers este un cuvânt-cheie referitor la discuție, fiind, de obicei, un substantiv;
- Al doilea vers este alcătuit din două cuvinte care descriu substantivul în discuție, fiind adjective;
- Al treilea vers este alcătuit din trei cuvinte care exprimă o acțiune, fiind de regulă verbe la gerunziu;
- Al patrulea vers conține patru cuvinte și exprimă sentimentele față de subiect;
- Al cincilea vers este un cuvânt care exprimă esența subiectului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

IOPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

V. BUNE PRACTICI ÎN UTILIZAREA GHIDULUI ELEVULUI

Dragul de lectură, dorința de a avea o carte, nerăbdarea de a termina cartea începută, biblioteca –locul preferat, caracterizează din ce în ce mai puțin elevul din școala românească. Este firesc să ne întrebăm: de ce?

Unul dintre motive este acela că de cele mai multe ori, elevii citesc, dar nu înțeleg ceea ce citesc. Antrenamentul pe care trebuie să-l oferim copiilor, în scopul înțelegerii textelor, este unul de durată, corect aplicat și care să vizeze toate procesele comprehensiunii textului. Este foarte important să lucrăm cu elevii atât text literar cât și informativ, în egală măsură. Vom evidenția câteva lucruri prin care ne propunem să vă ghidăm activitatea la clasă:

- Fiecare unitate de învățare debutează cu un proverb care poate fi valorificat la început prin întrebări de tipul: *Care crezi că poate fi legătura între acest proverb și ce va urma?*, dar și ca învățătură/concluzie a textului literar.
- La începutul fiecărei unități sunt prezentate printr-un enunț situații de viață. Elevii sunt provocați prin întrebări, să povestească întâmplări asemănătoare din propria experiență, dar mai ales să explice comportamente, să verbalizeze stări, emoții. Încurajați-i să povestească!
- Îndemnați elevii să se întoarcă la text ori de câte ori au nevoie, pentru a putea selecta varianta corectă de răspuns la itemii cu alegere multiplă; pentru a construi răspunsuri bazate pe argumente din text la întrebările deschise; pentru a ordona cronologic evenimentele prezentate în text; pentru a putea selecta după caz imagini vizuale, auditive, olfactive etc.; pentru a identifica trăsăturile personajelor; pentru a putea compara elemente prezente în texte prin punerea în evidență a elementelor prin care se aseamănă și se deosebesc; pentru a putea structura informația indiferent de tipul de organizator grafic utilizat.
- Asigurați-vă că elevii cunosc sensurile tuturor cuvintelor.
- Încurajați elevii să formuleze, pe baza informațiilor din text, cât mai multe variante de întrebări pornind de la cuvintele: cine, unde, când, de ce, care, cum, ce etc.
- Orientați elevii să observe cu atenție imaginile care însoțesc textele pentru a completa informațiile.
- Încurajați elevii să facă conexiuni între evenimentele prezentate și propria lor experiență de viață. susțineți elevii în demersul lor de investigare, de căutare de noi informații din alte surse decât textul pus în discuție.
- Încurajați elevii să-și exprime sentimentele în urma citirii textului, aprobarea / dezaprobarea în raport cu întâmplările/personajele prezentate.
- Provocați-i pe elevi să facă predicții începând chiar cu titlul textului: Despre ce crezi că va fi vorba în acest text?
- Asigurați-vă de fiecare dată, prin întrebări, că elevii au înțeles fragmentul parcurs și abia după aceea provocați-i să facă predicții.
- Verificați cu regularitate scrierea corectă a elevilor.
- Verificați că elevii au înțeles de fiecare dată cerința.
- Stimulați elevii să interpreteze comportamentele personajelor pentru a putea sintetiza trăsăturile lor morale.
- Dirijați învățarea astfel încât elevii să poată formula morala/învățătura textului.
- Organizați activitatea în perechi/grupuri învățându-i pe elevi regulile de comunicare și negociere;
- Încurajați la elevi exprimarea ideilor, sentimentelor și prin alte forme de exprimare: desen, colaj, afiș etc.
- Dirijați învățarea astfel ca elevii să creeze noi întâmplări având ca punct de plecare informațiile din text.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPF

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

VI. UTILIZAREA TIC ÎN DEMERSUL DE ÎNVĂȚARE

Ghidul multimedia, prin tipurile de sarcini pe care le propune elevilor va sprijini:

- documentarea – accesul copiilor la diverse surse de informații;
- reactivarea unor cunoștințe anterioare, dobândite în clasa a II-a sau în orele disciplinei obligatorii;
- reactivarea unor experiențe de viață;
- procesarea informației prin inserarea unor elemente grafice, organizatori grafici, scheme, elemente dinamice – demonstrații imagistice și organizatori cognitivi: întrebări, sugestii pe întrebări, explicații suplimentare, reactivarea unor informații; informația este prezentată în diferite formate – text, tabel, reprezentare grafică;
- construirea de cunoștințe, deprinderi de lucru și strategii de rezolvare de probleme (elevii formulează concluzii personale, formulează ipoteze și probleme pornind de la exemple);
- comunicarea – formulează răspunsuri critice, analizând critic situațiile prezentate, justifică opinia personală;
- participarea efectivă la activități, deoarece nu există penalizări.

Profesorul este liber să gândească diverse modalități de utilizare a calculatorului și să le aplice creativ în clasă. Câteva sugestii:

Etapă a unității de învățare	Cine este responsabil și ce va face	Ce scop au secvențele pentru elevi
Analiza nevoilor și a intereselor de învățare.	Profesorul, prin discuții libere.	Fiecare elev poate să își propună să realizeze ceva distinct (de exemplu, să lucreze mai bine cu calculatorul, să descopere informații, să vizualizeze fotografii/filmulețe, să învețe să se verifice singur etc.) Prin stabilirea unor astfel de obiective, va crește motivația pentru învățare.
Evaluarea inițială a elevilor.	Profesorul, testare orală.	Identificarea unor erori tipice, a unor lacune în învățare.
Sensibilizarea elevului cu tema respectivă și cu structura unității de învățare.	Profesorul- va prezenta importanța temei. Calculatorul are și el un text cu același scop, la începutul fiecărei unități.	Conexiuni între elementele teoretice și experiențele anterioare ale elevului. Se mai pot accesa informații de pe internet.
Reamintirea unor elemente de conținut, din clasele anterioare, utile pentru buna desfășurare a unității de învățare.	Profesorul poate interveni prin explicații personale. Ghidul elevului în format tipărit are explicații. Calculatorul prezintă texte și înregistrări audio.	Conversație euristică, reactualizare, memorizare. Discuții cu scopul identificării de probleme pe subiectele discutate (evaluare inițială).

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Prezentarea noilor cunoștințe.	Utilizarea calculatorului pentru prezentarea noilor elemente de conținut sau a textului. Profesorul va face precizări ulterior, în funcție de particularitățile clasei și poate iniția discuții.	Prezentarea informațiilor. Construirea sensului, interpretarea personală a unor informații, semnificație pentru viața viitoare (a se vedea de exemplu lecția cu meserii). Identificarea în situații reale a cunoștințelor (exemple oferite de copii, în cadrul discuțiilor). Selectarea informațiilor importante.
Alegerea unor grupuri de itemi din unitatea de învățare adecvate particularităților individuale ale elevilor.	Profesorul este acela care poate indica copiilor să rezolve anumii itemi.	Exersarea unor abilități în funcție de potențialul fiecărui elev.
Rezolvarea unor sarcini de lucru. Monitorizarea de către profesor a demersului de rezolvare a itemilor/sarcinilor de lucru.	Calculatorul oferă feedback pentru fiecare rezolvare de probleme și înregistrează performanța elevilor. Calculatorul oferă explicații, întrebări suplimentare, reprezentări grafice pentru a clarifica situația. Profesorul poate iniția discuții pentru itemii cu rată de răspuns corect mai scăzută.	Dezvoltarea competenței de lectură a unor texte de dimensiuni mai mari. Dezvoltarea unor abilități intelectuale. Judecarea critică a unei situații. Formulare de răspunsuri deschise. Exersarea unor itemi pereche, la alegere, duali. Exersarea abilității de rezolvare de itemi utilizând strategii tipice sau atipice. Interpretarea de reprezentări grafice. Identificarea informațiilor din tabele și utilizarea lor.
Introducerea unor activități practice sau creative propuse în ghid.	Profesorul poate cere materiale suplimentare necesare pentru activități practice.	Realizarea unor obiecte folosind creativitatea personală, incluzând elemente originale.
Monitorizare și evaluarea activităților.	Evaluare prin intermediul calculatorului. Intervenția profesorului. Autoevaluare.	Prin feedback-ul realizat de calculator. Studiul erorilor tipice. Sublinierea rezultatului corect. Monitorizarea unor nevoi de formare. Raportare la ce și-a propus fiecare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMFFE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

VII. EVALUARE INIȚIALĂ

Test de evaluare inițială

Citește cu atenție textul pentru a putea răspunde la întrebări!

Fricosul

de Emil Gârleanu

Iarnă. Noapte lucie pe o lume ca din povești: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă. Și-n cuprinsul larg, uriașul policandru al cerului își aprinde, una câte una, luminile, ca într-o nemăsurată sală de dans. Viețuitoarele pustietății sunt îmbătate de farmecul acesta: paserile zbor ca ziua; lupul poposește pe labe, în hățișuri, și privește nemișcat; vulpea stă lângă vizuină și nu se-ndură să meargă la vânat; veverița pleacă creangă lângă creangă, și hoinărește, ca o deșuheată, pădurea-ntreagă. Iar iepurele a zbughit-o la jucat încet, ascultând, ispitind, a ieșit tiptil-tiptil din curătură, și când a ajuns la margine, și-a văzut întinderea lucie de zăpadă, a-nceput să sară de bucurie:

„Poate mai întâlnesc un prieten”, își zise iepurașul.

Și gândul îi răspuse:

„Poate mai întâlnești un prieten”...

Și iar țupai-țupai, iepurele sare vesel:

„Poate dau și peste o prietenă”.

Și gândul:

„Poate dai și peste o prietenă”.

Și mergând așa, iepurașul cu gândul își vorbesc:

„Ce lumină, și totuși luna încă nu a răsărit”.

... „Și totuși luna încă nu a răsărit”.

„Dar o să răsară”.

...„O să răsară”.

Și cum mergea pe marginea unei vâlcele, iepurașul se opri o clipă să se odihnească. Atunci, de la spate, se ridică, albă și ea, ca de gheață, luna. Stelele păliră; pădurea, copacii, tufele își dezbrăcară deodată umbra. Iar iepurașul împietri de groază: chiar de lângă el, se întinse pe pământ o arătare cu două coarne grozave. După clipa de spaimă, iepurașul se destinse ca o coardă și o zbughi la goană, se prăvăli în vale, veni de-a dura ca un bulgăre, se sculă și iar se rostogoli, până jos; apoi o luă de-a dreptul tăind câmpul. Se opri tocmai în stuhăria iazului. Acolo, de-abia suflând, se ghemui cu ochii închiși... să nu-și mai vadă umbra!

Încercuiește răspunsul corect:

1. Care sunt viețuitoarele îmbătate de farmecul nopții, în ordinea în care sunt prezentate în text?

- vulpea, iepurele, păsările, lupul, veverița
- veverița, lupul, păsările, iepurele, vulpea
- păsările, lupul, vulpea, veverița, iepurele
- păsările, iepurele, lupul, veverița, vulpea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

IOPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

2. Cine a ieșit încet, la joacă?

- a. iepurașul b. vulpea c. veverița d. lupul

3. Cu cine stătea de vorbă iepurașul?

- a. cu un prieten b. cu o prietenă c. cu gândul său d. cu umbra sa

4. De ce s-a speriat iepurașul când a răsărit luna?

- a. pentru că totul în jurul lui strălucea
b. pentru că în spatele lui a apărut un animal
c. pentru că luna s-a ridicat albă, ca de gheață
d. pentru că se întinse pe pământ umbra lunii care semăna cu o arătare cu două coarne grozave

5. Unește cuvintele cu înțeles asemănător:

A	B
lucie	locuri pline de mă răcini și tufișuri
iaz	strălucitoare
policandru	lac mic
hățșuri	vale îngustă și puțin adâncă
se prăvăli	candelabru
stuhăria	stufăria (locul unde este adunat mult stuf)
vâlcea	se răsturnă, se rostogoli

6. Completează, folosind expresiile din text:

- noapte lucie pe o lume ca.....
iaz de (ca).....
uriașul policandru al cerului.....luminile
veverița hoinărește ca.....
pe la spate se ridică.....luna
veni de-a dura ca.....

7. Transcrie din text fragmentul în care se prezintă apariția lunii:

.....
.....
.....

8. Alege din paranteză cuvintele potrivite și completează proverbele următoare:

Cine aleargă după....., nu prinde nici unul.
Iepurele se teme și de.....
Nu știi de unde.....iepurele.
(umbra lui, sare, doi iepuri).

Care proverb se potrivește textului citit?

9. Realizează un scurt dialog de 5-7 replici, între tine și gândul tău în care să vorbești despre o lectură preferată.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

VIII. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1

SĂ POVESTIM DESPRE CUVINTE!

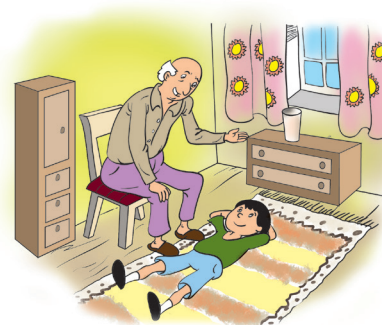
“Limba română este comoară fără cheie”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text;
- identificarea și sistematizarea informației prin metoda cadrane, SINELG, Lasă-mi mie ultimul cuvânt, diagrama Venn;
- realizarea unui organizator grafic pornind de la asemănările și deosebirile dintre două personaje – Decebal și Traian;
- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu alegere multiplă;
- formularea de răspunsuri construite;
- formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, diagrama Venn, organizator SINELG, proverbe despre limba română, DOOM, imagini cu daci și romani.

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 1, 2 (pag.5), 3, 6 (pag.6), 1, 2 (pag.8), 4, 5 (pag.9);
- în perechi: ex. 5 (pag. 6);
- în grup: ex. 4 (pag. 6), ex. 3 (pag.9).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

1. Sistemul SINELG

Elevii sunt instruiți ca pe măsură ce citesc textul, să facă niște semne pe marginea lui. Semnele vor fi după cum urmează:

- + Puneți un + pe margine dacă ceea ce citiți știți deja sau credeți că știți;
- Puneți un – pe margine dacă ceea ce citiți nu cunoașteți, informația este nouă;
- ? Puneți un ? pe margine dacă găsiți informații ce vi se par neclare, dacă aveți nevoie de mai multe explicații sau dacă doriți să aflați mai mult.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Pe măsură ce citesc, elevii vor pune pe margine trei semne diferite, în funcție de cunoștințele și înțelegerea lor. Nu este nevoie să pună câte un semn la fiecare rând sau fiecare idee prezentată, ci să folosească semnele astfel încât să fie relevante pentru reacția lor la informațiile prezentate în general.

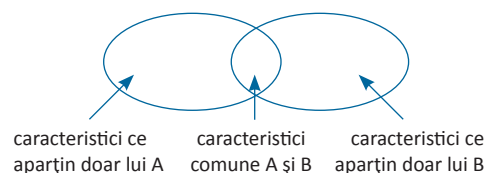
Când au terminat de citit, faceți o pauză scurtă pentru ca aceștia să reflecteze la textul lecturat. Elevii scriu în tabel toate ideile marcate conform simbolurilor. Reveniți la lista cu informațiile pe care elevii le știau sau credeau că le știu. Discutați ce anume s-a confirmat, ce a fost infirmat. Reveniți la articol și îndemnați-i pe elevi să se uite la însemnările pe care le-au făcut.

Aceste însemnări ar trebui să servească drept referințe convenabile pentru informațiile care confirmă sau infirmă cunoștințele lor anterioare despre care elevii ar dori să afle mai mult.

De asemenea ar trebui să vă indice orice informații sau idei noi sau confuze despre care elevii ar dori să afle mai mult.

Diagrama Venn - este formată din două cercuri care se suprapun parțial. Este folosită pentru a arăta asemănările și deosebirile între două idei, personaje, fenomene, insecte, texte etc.

Puteți cere completarea unei astfel de diagrame în pereche sau grup.

2. Lasă-mi mie ultimul cuvânt

Această strategie poate fi aplicată atât pe textul literar cât și pe cel informativ. Este o strategie care ne ajută să disciplinăm în sens pozitiv clasa:

- Când citesc un text, elevilor li se cere să găsească unul sau mai multe citate pe care le consideră interesante sau pot fi comentate;
- Elevul scrie citatul pe o bucată de hârtie;
- Alături își exprimă părerea de ce a ales acel text/dezacordul cu ideea exprimată de text/ poate dezvolta ideea textului;
- Cereți unuia dintre elevi să citească cu voce tare textul pe care l-a ales;
- După ce textul a fost citit, ceilalți elevi își expun propria părere despre ce fragmentul pus în discuție. Chiar și dumneavoastră vă puteți exprima opinia.
- În încheierea discuțiilor despre citat, îl puneți pe elevul care l-a ales să-și citească propriile comentarii cu voce tare, după care NU mai urmează nici un fel de discuție

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- corecți răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: Răspunsul tău este interesant! Argumentele tale sunt potrivite/ nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

2

SĂ POVESTIM DESPRE LOCURI!

“Când frații lucrează împreună, Munții se transformă în aur”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat.

Obiective de atins:

- Extragerea informațiilor explicit formulate;
- Descoperirea unor asemănări și deosebiri între cele două personaje;
- Formularea întrebărilor și răspunsurilor, a unor întrebări la întrebări, pornind de la cuvintele date;
- Identificarea ordinii evenimentelor dintr-o povestire;
- Realizarea de deducții simple (înțelegerea noțiunii de „legendă”);
- Identificarea elementelor fantastice și imaginare din text.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, diagrama Venn, explozia stelară, DOOM, imagini cu râurile Olt și Mureș, Mănăstirea Cozia.

Forme de activitate:

- individual;
- în perechi: ex. 2 (pag. 13), ex 4, 5 (pag. 14);
- în grup: Spune-ți părerea! – pag. 15.

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Elevul trebuie să descopere textul citindu-l cu creionul în mână pentru a putea marca cuvinte, expresii care îi ridică semne de întrebare.

La exercițiul 2/pag. 13 se folosește „Explozia stelară”. Grupați în perechi, elevii formulează întrebări pentru fiecare stelută, realizând conexiuni între ideile descoperite. Dintre acestea se alege cea mai interesantă întrebare pe care o vor adresa colegilor de clasă. O altă variantă de lucru: Cinci copii vor extrage câte o întrebare. Aceștia își vor forma echipa proprie. Fiecare echipă va formula întrebările pornind de la cuvântul extras. La expirarea timpului, fiecare echipă comunică întrebările elaborate. Elevii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

La exercițiul 3/pag. 13, pentru focalizarea și identificarea de informații explicit formulate, elevii pot folosi Diagrama Venn - două cercuri mari care se suprapun parțial. Aceasta este o metodă grafică folosită

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

pentru a compara cele două personaje: Oltul și Mureșul, indicând atât asemănările (porțiunea care se suprapune) între cele două personaje, cât și diferențele (restul cercurilor). Elevii pot lucra completând individual asemănările, apoi în perechi sau în echipă, completează diferențele, învățând astfel, prin colaborare.

Exercițiul 4 și exercițiul 5/ pag. 14. Încă de la începutul lecturii textului, trebuie stabilit genul literar căruia îi aparține textul, chiar dacă elevii nu posedă noțiuni de teorie literară. Acest lucru se face direct, fără a se recurge la vreo definiție și fără a se face apel la noțiuni de teorie literară. Elevilor li se solicită să identifice elemente reale și fantastice în text. Se poate discuta asupra faptului că unele expresii pot fi considerate fantastice, dacă sunt interpretate cu sensul strict al cuvintelor („fugea de-i sfârâiau călcâiele”) sau pot fi folosite pentru a întări o anumită idee pe care vrea să o transmită scriitorul (fugea foarte repede).

Aceste exerciții îi solicită pe elevi să revină asupra textului, chiar dacă li se pare că sarcinile sunt simple, fiind nevoiți să verifice în text anumite expresii întâlnite și reținute.

Spune-ți părerea! (pag. 15). Elevii pot fi antrenați să-și susțină ideile despre problema abordată prin metoda Gândiți/Lucrați în perechi/ Comunicați.

Se pornește de la sarcina scrisă la primul exercițiu (*De ce nu reușesc cei doi băieți să-și găsească părintele?*). Elevii se gândesc individual și își notează toate ideile care le vin în minte. În continuare, elevii vor lucra în perechi, fiecare dintre cei doi împărtășindu-i colegului ideile sale pe care trebuie să le susțină și să le argumenteze, ținând cont și de sugestiile venite din partea co-echipierului. Pentru a crește dificultatea acestui exercițiu, li se cere elevilor să formuleze un răspuns comun în care să fie cuprinse ideile lansate de cei doi elevi din echipă. Aceste răspunsuri vor fi prezentate în fața colegilor.

Deznodământul unei narațiuni nu trebuie privit doar ca “sfârșitul acțiunii”, el nu încheie activitatea de analiză a textului, ci reprezintă un prilej în plus de reflecții care creează emoții, satisfacții pentru triumful binelui, al adevărului. Elevii trebuie îndrumați să vadă în rezolvarea conflictului, expresia spiritului de dreptate. Deznodământul poate fi completat cu o învățătură, un proverb izvorât din înțelepciunea populară (ultimul exercițiu/pag. 15).

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- corecți răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: Răspunsul tău este interesant! Argumentele tale sunt potrivite/nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- De ce s-a întâmplat acest lucru?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

3

SĂ POVESTIM DESPRE VIEȚUITOARE!

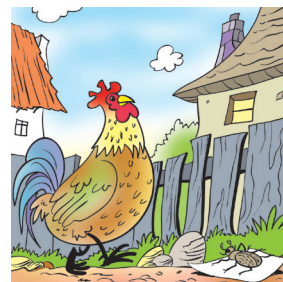
“De ce îți este frică de aia nu scapi!”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Aprecierea semnificației globale a unui text/a unui paragraf;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **2.3** Redactarea de texte scurte, pornind de la o povestire, aplicând regulile de scriere corectă;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat;
- **3.2** Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și expresiilor noi dintr-un text;
- utilizarea cuvintelor noi în alte contexte decât cele din text;
- formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text;
- formularea unor predicții;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse: jurnalul cu dublă întare, metoda cadranelor etc.;
- reconstituirea momentelor /etapelor dintr-o povestire;
- completarea unor enunțuri de tipul: *ți s-a întâmplat vreodată.....? povestește.....ce ai simțit.....?*
- exerciții de tipul: *dacă aș fi...*
- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu;
- formularea de aprecieri personale despre textele studiate.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, dicționar de sinonime, imagini cu tipuri de cărăbuși, organizator pentru predicții, coli A4.

Desfășurarea activității:

- individual: ex.1 (pag. 19); ex. 2, 3 (pag. 20); ex. 4, 5, 6, 7, 8, (pag. 21); ex. 9 (pag. 22); ex. 1 (pag. 23-24); ex. 2, 3 (pag. 24); ex. 4 (pag. 25).
- frontal predicții pag. 18, 19, ex. 5 (pag. 25).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

3. Lectura cu predicții

Textul este structurat de către dumneavoastră în fragmente care permit predicții. Explicați-le elevilor că vor citi textul și se vor opri în anumite locuri pentru a face predicții și pentru a le verifica. Pe coli A4 sau pe caiete, elevii au câte un tabel de tipul, pentru fiecare fragment al textului:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Fragmentul I		
Ce crezi că se va întâmpla mai departe?	Pe ce te bazezi ?	Ce s-a întâmplat de fapt?

Când ajung la prima oprire, elevii fac predicții (se indică timpul alocat). Își notează predicția în spațiul din prima coloană, iar în cea de-a doua notează dovezile găsite în prima parte a textului, pe care se bazează predicția.

În continuare vor citi al doilea fragment, vor revedea predicțiile făcute înainte și vor completa a treia coloană.

Această strategie se poate aplica atât pe textul literar cât și pe cel informativ. Fragmentarea textului de către profesor permite elevului să se gândească la contextul povestirii, la plasarea acțiunii în timp și spațiu.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor, participarea la activitate într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corectați răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: La această predicție nu m-aș fi gândit! Argumentele tale sunt potrivite/ nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc; Mai încercă!

Resurse suplimentare:

- fișe de lucru cu tabele corespunzătoare numărului de fragmente, pentru consemnarea predicțiilor;
- fișă biografică Emil Gârleanu.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Ce tip de text îi atrage mai mult pe elevi?
- Unde au greșit elevii mei?
- Ce moment a fost interesant pentru elevi?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

4

SĂ POVESTIM DESPRE OAMENI ȘI MESERII!

“Cine are prieteni nu este sărac”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.2** Sesizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Evidențierea unor cuvinte cheie sau morala;
- **2.1** Rezolvarea de itemi cu alegere multiplă, răspuns construit pe baza textelor literare sau informative;
- **2.2** Formularea de opinii personale despre o povestire și personajele acesteia;
- **3.2** Utilizarea de noi surse de informare.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text;
- formularea de întrebări pe baza unui text: unde? ce? când? cine? de ce? cum?
- formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text;
- reunoașterea unor personaje după caracteristici/ dialog/ acțiuni prezentate în text;
- descoperirea unor asemănări și deosebiri între cele două personaje;
- formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris;
- formularea de aprecieri personale despre textele studiate;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse (rețeaua personajelor, diagrama Venn, Cvintetul);
- exprimarea de păreri pro/ contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite;
- familiarizarea cu meșteșugurile/meseriile de altădată;
- exerciții de tipul: ți s-a întâmplat vreodată.....? povestește.....ce ai simțit....?
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse (Cvintetul);
- formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris;
- exprimarea de păreri pro/ contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite;
- familiarizarea cu meșteșugurile/meseriile de altădată;
- exerciții de tipul: ți s-a întâmplat vreodată.....? povestește.....ce ai simțit....?.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, volumul „Singur pe lume” de Hector Malot.

Desfășurarea activității:

- frontal: ex.4 (pag. 33);
- individual: ex. 1, 3 (pag. 32); 5, 6, (pag. 33); 9 (pag. 35); 1, 2, 5 (pag. 37)
- în perechi: ex. 2 (pag. 32), 7,8 (pag. 34), 3, 4 (pag. 37);
- în grupuri: Gândește, lucrează, spune-ți părerea (pag. 34) ex. 10 (pag. 35);

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

- Numele unității de învățare „*Să povestim despre oameni și meserii!*” sugerează copiilor tema ce va fi abordată în cadrul acestei unități – copiii vor cunoaște oameni din alte locuri, cu problemele/ preocupările / viața lor. Proverbul „*Cine are prieteni nu este sărac*”, poate fi valorificat în debutul lecției, dar și ca învățătură/concluzie a textului literar. Întrebările aflate la începutul unității au scopul de a provoca pe elevi să reflecteze la ceea ce înseamnă prietenia adevărată, prin prisma experienței personale;
- Diagrama Venn (ex. 4, pag. 33) este folosită pentru a arăta asemănările și deosebirile între cele două personaje principale ale textului literar;
- **Rețeaua personajelor** (ex. 2, pag 32) este o metodă grafică de descriere a personajelor și de argumentare a descrierii, care valorifică, în primul rând, capacitatea de analiză a elevilor. După citirea textului, elevii au sarcina de a recunoaște personajele pe baza unor informații extrase din text. În final, rețeaua este prezentată și discutată în fața clasei. Rețeaua poate fi completată și cu alte însușiri ale personajelor, desprinse pe parcursul lecturii (din dialog sau din acțiunile prezentate în text);
- **Cvintetul** este o metodă creativă, prin care se sintetizează un conținut de idei, în cinci versuri. Este și un instrument de evaluare a înțelegerii textului și de exprimare a creativității elevilor. Este o poezie de cinci versuri, iar scrierea ei presupune o reflecție bazată pe înțelegerea nuanțată a sensului subiectului ales.

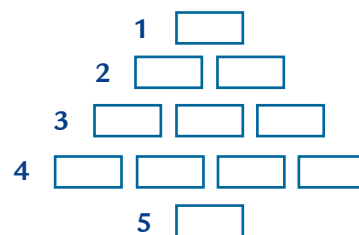
Primul vers este un cuvânt-cheie referitor la discuție, fiind, de obicei, un substantiv.

Al doilea vers este alcătuit din două cuvinte care descriu substantivul în discuție, fiind adjective.

Al treilea vers este alcătuit din trei cuvinte care exprimă o acțiune, fiind de regulă verbe la gerunziu.

Al patrulea vers conține patru cuvinte ce alcătuiesc o propoziție prin care se afirmă ceva esențial despre cuvântul tematic.

Al cincilea vers este un cuvânt care exprimă esența subiectului.

Resurse suplimentare:

- imagini: coșar (împletitor de coșuri), coșar (hornar), birjar, ceasornicar.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor, participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev; corecțați răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: Argumentele tale sunt potrivite/nepotrivite, convingătoare/neconvingătoare etc.; Mai încearcă!
- expuneți lucrările elevilor.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde greșesc elevii?
- Ce rezolvă cu ușurință elevii?
- Ce deprinderi și-au format?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

5

SĂ POVESTIM DESPRE PLANTE!

“Lauda de sine nu miroase-a bine”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **2.2** Formularea de opinii personale despre o povestire și personajele acesteia;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text;
- exerciții de stabilire a semnificației unui cuvânt nou sau expresie nouă dintr-un text;
- formularea de întrebări pe baza unui text: unde? ce? când? cine? de ce? cum?
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse: metoda cadranelor, axa timpului;
- realizarea unor corespondențe pornind de la asemănările și deosebirile între anumite elemente din text;
- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu;
- formularea unui răspuns construit;
- exprimarea de opinii pro/contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, volumul „Fabule” de La Fontaine, diferite tipuri de hârtie, imagine cu stejar, imagine cu trestie.

Desfășurarea activității:

- frontală: ex. 10 (pag. 42);
- individuală: ex. 1 (pag. 39); ex. 2, 3, 4 (pag. 40); ex. 6, 7, 8 (pag. 41); ex. 9, 10 (pag. 42); 1, 2, (pag. 44); 3, 4 (pag. 45);
- în perechi: ex. 5 (pag. 41);
- pe grupe: ex. 5 (pag.45).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

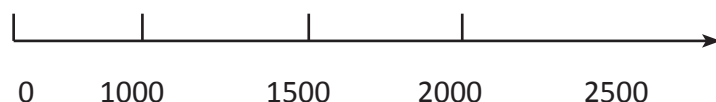
Axa timpului

Este un exercițiu util elevilor pentru organizarea și sistematizarea informației în ordine cronologică. Se poate utiliza, atât pentru textele informative, cât și pentru cele literare, dacă ele conțin date care pot fi utilizate în ordonarea evenimentelor.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Se desenează o axă pe care se notează pe de o parte (eventual cu o anumită culoare) perioade mari de timp (din 500 în 500 de ani; din 1000 în 1000 de ani etc.), iar pe de altă parte (cu o altă culoare) datele prezentate în text dar respectând proporțiile (distanțele).

Elevii au de poziționat evenimentele prezentate în text, făcând corespondența cu anii marcați.

Argumente PRO/CONTRA

Exercițiul se poate aplica pe ambele tipuri de texte: informativ și literar. Scopul acestui exercițiu este acela de a-l antrena pe elev să analizeze și să gândească critic o situație. Este un exercițiu cu un impact deosebit în gândirea elevului și poate genera noi comportamente ale acestuia datorită faptului că îl determină pe copil să aducă situația de analizat în plan personal. În aceeași măsură este important că îl solicită pe elev să găsească aspecte care-l determină să nu fie de acord cu situația pusă în discuție și aspecte care îl determină să fie de acord cu aceeași situație.

Prin acest exercițiu se creează premisele unei gândiri profunde, analitice care poate răsuci și analiza sub toate aspectele ca numai după aceea să poată lua o decizie cât mai corectă.

Pot fi utilizate mai multe formule, ca în exemplul de mai jos:

<i>DA pentru că/ Sunt de acord, pentru că/ Argumente PRO</i>	<i>NU pentru că/ Nu sunt de acord, pentru că/ Argumente CONTRA</i>

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor, participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corectați răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: La această predicție nu m-aș fi gândit! Argumentele tale sunt potrivite/nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!

Resurse suplimentare:

- fișă biografică, imagini cu diverse modalități de valorificare a deșeurilor de hârtie.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde greșesc elevii?
- Ce rezolvă cu ușurință elevii?
- Ce deprinderi și-au format?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

6

SĂ POVESTIM DESPRE CURAJ!

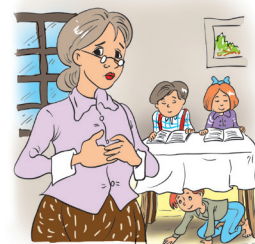
“Cine se teme de urs nu se duce în pădure după lemne”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Aprecierea semnificației globale a unui text/paragraf;
- **2.1** Rezolvarea de itemi cu alegere multiplă și răspuns construit pe baza textelor literare sau informative;
- **2.2** Formularea de păreri despre o povestire și personajele acesteia;
- **3.1** Formularea de răspunsuri emoționale față de textul literar studiat.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și expresiilor noi dintr-un text;
- formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text;
- reunoașterea unor personaje după caracteristici/ dialog/ acțiuni prezentate în text;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse: metoda cadranelor, SINELG, etc.
- exprimarea de păreri pro/ contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite;
- reconstituirea momentelor/ etapelor dintr-o povestire;
- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu;
- completarea unor enunțuri de tipul: ți s-a întâmplat vreodată.....? povestește.....ce ai simțit.....?;
- identificarea modalităților diverse de utilizare a oului (alimentație, artă);
- descoperirea semnificației oului (simbolul vieții);
- familiarizarea cu meșteșugul încodeierii ouălor/ datini și obiceiuri de Paște.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, dicționar de sinonime.

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 1 (pag.47), 2, 4 (pag. 48), 8, 9 (pag. 49), ex. 1, 2, 3 (pag. 53);
- frontal: 1 (pag. 52)
- în perechi: 3 (pag. 48), 11 (pag. 50)

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Numele unității de învățare „Să povestim despre curaj!” sugerează copiilor tema ce va fi abordată în cadrul acestei unități. Lecția poate debuta cu explicarea cuvântului curaj (*Ce înțeleg prin curaj? Ce înseamnă să fii curajos?*) Din discuțiile purtate, copiii pot înțelege că orice om își poate învinge teama. Proverbul „Cine se teme de urs nu se duce în pădure după lemne” poate fi valorificat ca învățătură/ concluzie a textului literar.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Metoda cadranelor (ex. 7, pag 49) presupune organizarea de către elevi a informațiilor și consemnarea anumitor concluzii într-un organizator/tabel, în urma citirii textului. Suportul este un spațiu cu patru casete care conțin fiecare câte o sarcină. De menționat este faptul că sarcinile pot fi diferite de la un text la altul.

Când se petrece întâmplarea?	Unde are loc discuția celor din familie?
Ce hotărâre ia Morcoveață?	Care personaje participă la discuție?

Sistemul SINELG (ex. 2, pag. 52) - **Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii** cere elevilor ca pe măsură ce citesc textul informativ, să facă niște semne pe marginea lui. Semnele vor fi după cum urmează:

- ✓ pentru cunoștințe confirmate de text;
- pentru cunoștințe infirmate de text;
- + pentru cunoștințe noi, neîntâlnite până acum;
- ? pentru cunoștințe incerte, confuze, care merită să fie cercetate.

Pe măsură ce citesc, elevii vor pune pe margine semne diferite în funcție de cunoștințele și înțelegerea lor. Când au terminat de citit, elevii scriu în tabel toate ideile marcate conform simbolurilor.

✓	-	+	?

Reveniți la lista cu informațiile pe care elevii le știau sau credeau că le știu. Discutați ce anume s-a confirmat, ce a fost infirmat. Reveniți la articol și îndemnați-i pe elevi să se uite la însemnările pe care le-au făcut.

Textul trebuie abordat din perspectiva descifrării emoțiilor și sentimentelor trăite de personajul principal al lecturii (*Morcoveață*), elevii fiind încurajați deseori să empatizeze cu acesta (*Describe sentimentele pe care le-a avut Morcoveață pe parcursul acestei povestiri. Ce crezi că ai fi simțit tu într-o astfel de situație? Cum crezi că ar putea răspunde Morcoveață la hotărârea mamei? Tu ai fost poreclit vreodată? Cum te-ai simțit?!*)

Cum monitorizăm?

- Dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- corecți răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: Răspunsul tău este interesant! Argumentele tale sunt potrivite/nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Ce tip de text îi atrage mai mult pe elevi?
- Unde au greșit elevii mei?
- Ce moment a fost interesant pentru elevi?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

7

SĂ POVESTIM DESPRE OAMENI ȘI BUNE MANIERE!

“Politețea nu te costă nimic, cu ea poți cumpăra o lume întreagă”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.2** Sesizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Evidențierea de cuvinte cheie sau morala textelor literare;
- **2.1** Rezolvarea de itemi cu alegere multiplă și răspuns construit pe baza textelor literare sau informative;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat;
- **3.2** Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar.

Obiective de atins:

- utilizarea cuvintelor noi în alte contexte decât cele din text;
- formularea de întrebări pe baza unui text: unde? ce? când? cine? de ce? cum?
- reunoașterea unor personaje după caracteristici / dialog/ acțiuni prezentate în textul literar;
- formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text;
- susținerea cu argumente a unor opinii personale referitoare la întâmplările prezentate în text;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse;
- formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris;
- exprimarea de păreri pro/ contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, Codul bunelor maniere pentru cei mici.

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 2 (pag. 60), ex. 3 (pag. 61), ex. 6 (pag. 62), ex. 8, 9, 10 (pag. 63);
- frontal: ex. 1 (pag. 60), ex. 7 (pag. 63);
- în perechi: ex. 4 (pag. 62), ex. 3 (pag. 65);
- în grup: Gândește, lucrează, spune-ți părerea! (pag. 62), ex. 4 (pag. 65).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

- Unitatea de învățare îi *familiarizează pe elevi cu unele reguli de comportare civilizată*. Întrebările aflate la începutul unității au scopul de a provoca pe elevi să reflecteze la ceea ce înseamnă politețe/ bune maniere, din prisma experienței personale. Răspunsurile copiilor pot fi grupate într-un ciorchine. Proverbul „Politețea nu te costă nimic, cu ea poți cumpăra o lume întreagă”, poate fi valorificat în debutul lecției dar și ca învățătură/concluzie a textului literar.
- Formulați sarcini de lectură care să vizeze identificarea detaliilor din text, să solicite elevilor formularea unor răspunsuri personale care să fie ilustrate cu argumente extrase din text.
- Elevii trebuie îndrumați să se întoarcă la text ori de câte ori este nevoie pentru a identifica acele informații care îi vor ajuta să dea răspunsuri corecte.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

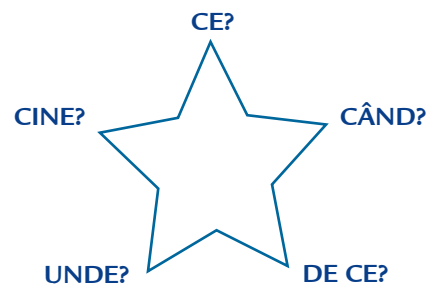
- Elevii vor fi încurajați să explice cuvintele și expresiile din text, folosind explicațiile din manual sau dicționar.

Explozia stelară (Ex. 1, pag. 60) – **Starbursting** este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare.

Pe o foaie de hârtie se scrie ideea/ problema, apoi se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea, de tipul: *Ce? Cine? Unde? Când? De ce?* Întrebările inițiale pot genera altele, neașteptate, care cer o și mai mare concentrare. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Organizată în grup, explozia stelară facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei.

Etape:

- Propunerea unei probleme;
- Colectivul se poate organiza în echipe/ perechi;
- Grupurile lucrează pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse;
- Comunicarea rezultatelor muncii de grup;
- Evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în echipă;
- Elevii pot fi solicitați să formuleze răspunsuri pentru unele întrebări.

Metoda cadranelor (ex. 7, pag 63) presupune organizarea de către elevi a informațiilor și consemnarea anumitor concluzii într-un organizator/tabel, în urma citirii textului. Suportul este un spațiu cu patru casete care conțin fiecare câte o sarcină. Sarcinile pot fi diferite de la un text la altul.

Cine este...?	Cum arată....?
Cum se comportă...?	Ce sfaturi îi dai lui...?

IONEL

Cum monitorizăm?

- Dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- corecționați răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: Răspunsul tău este interesant! Argumentele tale sunt potrivite/ nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde au întâmpinat dificultăți elevii?
- Ce parte a activității a stârnit interesul elevilor?
- Unde au greșit elevii mei?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?
- Ce deprinderi și-au format elevii?
- Ce aș schimba în desfășurarea activității?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

8

SĂ POVESTIM DESPRE NATURĂ!

“Frumusețea este în ochiul observatorului”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **2.2** Formularea de opinii personale despre o povestire și personajele acesteia;
- **2.3** Redactarea de texte scurte, pornind de la o povestire, aplicând regulile de scriere corectă;
- **3.2** Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text;
- exerciții de stabilire a semnificației unui cuvânt nou sau expresie nouă dintr-un text;
- formularea de întrebări pe baza unui text: unde? ce? când? cine? de ce? cum?
- formularea unor răspunsuri utilizând detalii dintr-un text;
- formularea unor predicții;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse: jurnalul cu dublă întare, metoda cadranelor;
- formularea unor opinii personale bazate pe elemente dintr-un text scris;
- formularea de aprecieri personale despre textele studiate;
- exerciții de tipul: ți s-a întâmplat vreodată.....?.povestește.....ce ai simțit....?

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, planta în stare naturală sau uscată, materiale din natură (frunze ghinde, bețe, paie, flori presate).

Desfășurarea activității:

- frontal: Joacă-te! (pag. 69);
- individual: ex. 1, 2, 3, 4 (pag. 67), 6, 8, 9 (pag. 68), 10 (pag. 69); ex. 1 (pag. 70); 2, 3 (pag. 71), Joacă-te! (pag. 71);
- în perechi: ex. 7 (pag. 68);
- în grupuri: ex. 5 (pag. 67), ex. 4 (pag. 71).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Jurnalul dublu

Elevii trebuie să împartă o pagină în două printr-o linie verticală pe mijloc. În partea stângă li se va cere să noteze un fragment /idee/imagine care le-a atras atenția pentru că : i-a impresionat, le-a amintit de o experiență personală, i-a surprins, sunt de acord sau nu sunt de acord cu autorul, din textul pe care l-au citit.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

În partea dreaptă li se cere să comenteze acel pasaj: de ce l-au ales, la ce i-a făcut să se gândească, ce întrebare au în legătură cu el. Pe măsură ce citesc, elevii se opresc din lectură și notează în jurnal. Metoda poate fi utilizată atât pe textele literare cât și pe cele informative.

Aceasta este o metodă prin care elevii stabilesc o legătură între text și propria lor curiozitate și experiență.

Jurnalul poate fi realizat într-o formă mai simplă:

Fragmentul	Am ales acest fragment pentru că...

sau în una mai complexă:

Fragmentul	Am ales acest fragment pentru că:
	Citind acest fragment am simțit:
	Acest fragment îmi amintește despre:

Cadranle

Așa cum îi spune numele, aplicarea acestei metode presupune organizarea de către elevi a informației și consemnarea anumitor concluzii într-un organizator, în urma citirii textului.

Suportul este un spațiu cu patru casete care conțin fiecare câte o sarcină. De menționat este faptul că sarcinile pot fi diferite de la un text la altul.

Ce ai văzut citind?	Ce ai auzit citind?
Ce ai simțit citind?	Ce alt titlu s-ar potrivi?
Textul îți amintește de ceva din viața ta? Scrie!	Realizează un desen inspirat din text!
	Ce ai învățat din textul citit?

Resurse suplimentare:

- reproduceri de artă –peisaj de primăvară, fișă biografică Ion Minulescu, ceai de mentă, alte legende care explică apariția plantelor.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor și participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corecționați răspunsurile formulate în scris;
- faceți aprecieri de tipul: La această predicție nu m-aș fi gândit! Argumentele tale sunt potrivite/nepotrivite, convingătoare/ neconvingătoare etc.; Mai încearcă!
- expuneți lucrările elevilor.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde greșesc elevii?
- Ce rezolvă cu ușurință elevii?
- Ce deprinderi și-au format?
- Ce am învățat pe parcursul activităților?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

9

SĂ POVESTIM DESPRE OAMENI ȘI EMOȚII!

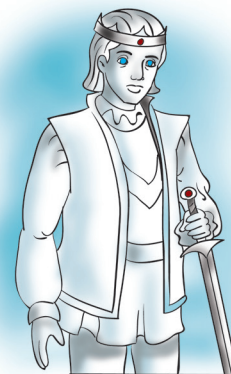
“Bunătatea întrece frumusețea”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Aprecierea semnificației globale a unui text/a unui paragraf
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat;
- **3.2** Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar.

Obiective de atins:

- Formularea unor opinii personale;
- Realizarea hărții povestirii;
- Extragerea informațiilor explicit formulate (în cazul răspunsurilor la întrebările adresate);
- Formularea de deducții simple;
- Interpretarea și integrarea informațiilor dintr-un text literar și dintr-un text nonliterar;
- Recunoașterea unor emoții determinate de întâmplările din text;
- susținerea cu argumente a unor opinii personale referitoare la întâmplările prezentate în text.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, imagini cu rândunele, cuiburi de rândunică construite în diferite locuri, harta lumii.

Desfășurarea activității:

- individual ex. 3, 6, 7 (pag. 76), ex. 8 (pag. 77); ex. 1, 2, 3, 4 (pag. 79);
- frontal - completarea ciorchinului despre ce înseamnă „fericirea” (pag. 72); Joacă-te! - pag. 77;
- în perechi: ex. 5 (pag. 76);
- în grup: ex. 2 (pag. 75), ex 10 (pag. 77).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Unitatea de învățare debutează cu un ciorchine ce va fi completat la nivelul clasei, elevii fiind solicitați să găsească răspunsuri cât mai diverse la întrebarea „Ce este fericirea?”, „Ce înseamnă să fii fericit?” care stârnesc curiozitatea copilului și îl provoacă în a face predicții. Unitatea cuprinde un text literar – „Prințul fericit” de Oscar Wilde și un text informativ despre rândunele.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Formulați sarcini de lectură care să vizeze identificarea detaliilor din text, să solicite elevilor formularea unor răspunsuri personale care să fie ilustrate cu argumente extrase din text.

După citirea cu atenție a textului se va completa harta textului. **Harta povestirii** este o formă de organizare și sintetizare a conținutului informațional al unui text.

Variantă - „Hartă a povestirii” poate compara, din anumite perspective, două sau mai multe povestiri și se poate realiza sub forma unui tabel.

Textul trebuie abordat din perspectiva descifrării emoțiilor și sentimentelor trăite de personajele lecturii (prințul, rândunica, mama, etc), elevii fiind încurajați să se întoarcă la text ori de câte ori este nevoie pentru a identifica acele informații care îi vor ajuta să dea răspunsuri corecte

Elevilor li se solicită să-și imagineze că sunt reporteri și trebuie să promoveze un spectacol, punând accentul pe mesajul acestuia. Pentru acest lucru, trebuie încurajați să-și spună părerea și să îl susțină cu argumente pe baza textului citit. Li se propune elevilor să lucreze în echipă pentru a realiza un afiș prin care să promoveze spectacolul cu titlul „Prințul fericit”.

Elevilor li se solicită să descopere fragmentele din text care cuprind evenimentele care au declanșat anumite sentimente (*Copacul sentimentelor* – pag. 77), să descopere sentimentele prințului în anumite momente ale povestirii (ex. 7/pag. 76);

- să identifice informațiile explicit formulate (ex. 2, 3/ pag. 79);
- să investigheze sursele de informare (ex. 1, ex. 5/ pag. 79).

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- corectați răspunsurile formulate în scris;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde au întâmpinat dificultăți elevii?
- Ce parte a activității a stârnit interesul elevilor?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce deprinderi și-au format?
- Ce aș schimba în desfășurarea activității?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

10

SĂ POVESTIM DESPRE ÎNȚELEPCIUNEA POPULARĂ!

“Fiecare pasăre pe limba ei pierde”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Aprecierea semnificației globale a unui text/a unui paragraf;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat;
- **3.2** Utilizarea în situații cotidiene a învățămintelor desprinse dintr-un text literar.

Obiective de atins:

- Identificarea semnificației cuvintelor și expresiilor din text;
- Formularea unor răspunsuri folosind detalii din text;
- Selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu;
- Formularea unui răspuns construit;
- Identificarea și sistematizarea unor informații (metoda cadranelor);
- Formularea de opinii personale despre personajele povestirii (ciorchinele);
- Familiarizarea cu regulile de bază ale unei alimentații sănătoase;
- Formularea de răspunsuri construite;
- Stimularea conexiunilor de idei, evidențiind propria înțelegere;
- Solicitarea elevilor pentru a completa cadranele în mod individual sau în echipă.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, portretul lui Ion Creangă, cărți scrise de Ion Creangă, cereale diverse (grâu, porumb, secară, orz, ovăz), planșe cu aceste plante, piramida alimentelor.

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 1, 2 (pag. 86), ex. 6 (pag. 89), ex. 1 (pag. 91);
- frontal: ex. 4 (pag. 87);
- în perechi: ex. 2 (pag. 91);
- în grup: ex. 5 (pag. 88), ex. 4 (pag. 91).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Numele unității de învățare *“Să povestim despre înțelepciunea populară!”* Stârnește interesul elevilor. Maxima *„Fiecare pasăre pe limba ei pierde”* constituie concluzia la care vor ajunge elevii la sfârșitul unității. Unitatea de învățare debutează cu întrebări care îi solicită pe elevi să povestească întâmplări din viață în care au păcălit sau au fost păcăliți de cineva, despre sentimentele trăite în acele momente. Unitatea cuprinde un text literar – *„Păcală”* de Ion Creangă și un text informativ despre cereale,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

structurat pe trei părți. Elevii vor fi încurajați să explice cuvintele expresiile din text, folosind explicațiile din manual sau dicționar. Trebuie îndrumați să se întoarcă la text ori de câte ori este nevoie pentru a identifica acele informații care îi vor ajuta să dea răspunsuri corecte.

Se va folosi metoda ciorchinelui pentru a solicita elevii să folosească noțiunile pentru a dezvolta idei despre trăsăturile personajelor. Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Etape:

1. Se scrie un cuvânt/temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei/ foii de hârtie;
2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
3. Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi, îmbogățind și sintetizând, astfel cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca.

Metoda ciorchinelui stimulează capacitatea de sinteză, evidențiază conexiunile dintre ideile prezentate, stabilește noi asociații între acestea și dezvoltă noi semnificații, putând fi o completare reușită a rețelei personajului. În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat, utilizându-se anumite concepte supraordonate, găsite de elevi sau de profesor. Pentru a arăta marea bogăție de sensuri a limbii române, elevii sunt solicitați să completeze întrebările negustorului potrivite răspunsurilor date de Păcală, dar și să reformuleze răspunsul, în conformitate cu întrebarea adresată de boier sau să reformuleze întrebarea adecvată răspunsului dat de Păcală.

Metoda cadranelor va fi folosită pentru sistematizarea informației din textul „Păcală” de Ion Creangă. Suportul este un spațiu cu patru casete care conțin fiecare câte o sarcină: 1) *Scrive cuvinte cu sens asemănător*, 2) *Ce ți-a plăcut mai mult în text? De ce?* 3) *Completarea unor impresii referitoare la textul citit*; 4) *Desenarea chipului lui Păcală*.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor, și participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corecți răspunsurile formulate în scris;

Este important să-i încurajăm pe elevi să facă conexiuni cu propria lor experiență de viață.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde au întâmpinat dificultăți elevii?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce metode aș mai fi putut folosi?
- Ce am învățat pe parcursul activității?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

11

SĂ POVESTIM DESPRE "ACASĂ"!

"Fiecare pasăre își iubește cuibul"

Prezentarea unității:

Nr. ore: 2 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **2.2** Formularea de opinii personale despre o povestire și personajele acesteia;
- **3.1** Identificarea unor elemente comune între experiența personală și textul literar studiat.

Obiective de atins:

- Focalizarea și identificarea de informații explicit formulate atât în textul literar, cât și în cel informativ;
- Formularea unor păreri personale bazate pe elemente din text;
- Formularea unui răspuns construit ;
- Sesizarea unor informații de detaliu din textul literar (personaje, trăsături morale, fapte, atitudini);
- Emiterea unor judecăți de valoare;
- Caracterizarea unui personaj, identificând trăsăturile acestuia (Rețeaua personajelor);
- Identificarea termenilor cheie și sintetizarea ideilor principale ale textului (Piramida povestirii);
- Realizarea de deducții simple;
- Interpretarea și integrarea informațiilor și ideilor.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, Cartea cu Apolodor, imagini cu pinguini, imagini cu Antarctica, filmuleț cu Antarctica și viața animalelor la Pol.

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 1, 2 (pag. 94-95), ex. 4, 5 (pag. 96), ex 1, 2, 3 (pag. 99);
- frontal: completarea ciorchinului cu „Ce înseamnă acasă pentru tine?” și „Ce crezi că înseamnă acasă pentru un animal?”(pag. 92);
- în perechi: ex. 4 (pag. 99), ex. 7 (pag. 97);
- în echipă: ex. 3 (pag. 95), ex. 8 (pag. 97).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Numele unității de învățare *“Să povestim despre animale și mediul lor de viață!”* stârnește interesul elevilor. Maxima *„Fiecare pasăre își iubește cuibul”* poate fi valorificată în debutul lecției dar și ca învățătură/concluzie a textului literar-în versuri. Unitatea cuprinde un text literar – *„Cartea lui Apolodor”* de Gellu Naum și un text informativ *„Antarctica - țara ghețurilor”*. Debutează cu o discuție despre ce

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Înseamnă **acasă** pentru noi, oamenii, și ce reprezintă **acasă** pentru celelalte viețuitoare. Se va realiza un ciorchine care va evidenția cele mai interesante răspunsuri ale elevilor.

Elevii sunt solicitați să explice cuvintele și expresiile din text, folosind explicațiile din manual sau pe cele pe care le găsesc în dicționar.

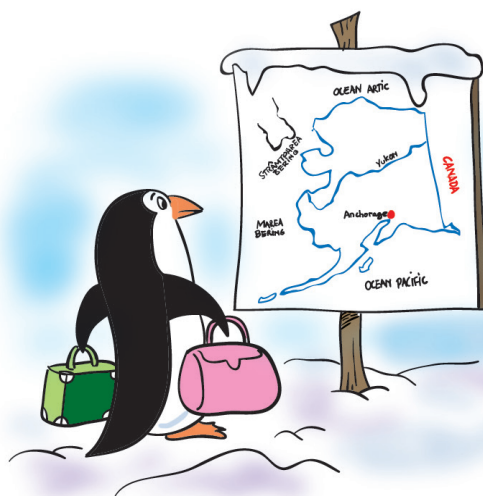
După citirea și discutarea textului, elevii vor completa rețeaua personajelor. **Rețeaua personajelor** este o metodă grafică de descriere a personajelor și de argumentare a descrierii, care valorifică, în primul rând, capacitatea de analiză a elevilor. „Piramida povestirii” vine să sintetizeze poezia „Cartea cu Apolodor”, realizându-se astfel feedback-ul ideilor, sentimentelor, convingerilor în legătură cu textul studiat. Asemănătoare „cvintetului”, piramida povestirii este o metodă creativă, prin care se sintetizează un conținut de idei.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor și participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corectați răspunsurile formulate în scris.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- De ce s-a întâmplat acest lucru?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce deprinderi și-au format?
- Ce am învățat pe parcursul activității?

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

12

SĂ POVESTIM DESPRE FAPTE DE VITEJIE!

“Cine e viteaz, în urma războiului se cunoaște”

Prezentarea unității:

Nr. ore: 3 ore.

Competențe vizate:

- **1.1** Identificarea semnificației cuvintelor/expresiilor noi din textele informative sau literare;
- **1.2** Utilizarea unor informații de detaliu din textele literare sau informative;
- **1.3** Aprecierea semnificației globale a unui text/a unui paragraf;
- **2.1** Identificarea răspunsurilor corecte;
- **2.2** Formularea de păreri despre o povestire și personajele acesteia;
- **3.2** Utilizarea de noi surse de informare.

Obiective de atins:

- identificarea cuvintelor și a expresiilor noi dintr-un text și utilizarea lor în alte contexte;
- formularea unor răspunsuri folosind detalii din text;
- selectarea răspunsului corect în cazul itemilor cu răspuns multiplu;
- formularea unui răspuns construit;
- dezvoltarea capacității de gândire critică și aplicativă;
- recunoașterea unor personaje după caracteristici/ dialog/ acțiuni prezentate în text;
- identificarea și sistematizarea unor informații prin metode diverse (Harta textului, Diamantul)
- exprimarea de păreri pro/ contra față de acțiunile, atitudinile personajelor întâlnite.

Resurse necesare:

- ghidul elevului, DOOM, portretul lui Mihai Viteazul, volumul *România pitorească* - Al Vlahuță, volumul *Românii supt Mihai Vodă Viteazul* - Nicolae Bălcescu;

Desfășurarea activității:

- individual: ex. 1, 3 (pag. 102), ex. 5, 6 (pag. 103), ex. 8, 9, 11 (pag. 105), ex. 2 (pag. 106);
- frontal: ex. 1 (pag. 106), diamantul (pag. 107);
- în perechi: ex. 4 (pag. 103);
- în grup: ex. 2 (pag. 102), ex. 10 (pag. 105).

Sugestii pentru lucrul la clasă cu elevii:

Numele unității de învățare „Să povestim despre fapte de vitejie!” sugerează copiilor tema ce va fi abordată în cadrul acestei unități – faptele de vitejie ale marelui domnitor Mihai Viteazul. Proverbul „Cine e viteaz, în urma războiului se cunoaște” poate fi valorificat ca învățătură/ concluzie a textului literar. Întrebările aflate la începutul unității au scopul de a provoca pe elevi să reflecteze la ceea ce înseamnă faptele de vitejie, din prisma experienței personale.

Elevii vor fi încurajați să explice cuvintele/expresiile din text, folosind explicațiile din manual sau dicționar. Sunt îndrumați să se întoarcă la text ori de câte ori este nevoie pentru a identifica acele informații care îi vor ajuta să dea răspunsuri corecte și complete.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

La exercițiul 2 (pag. 102) se folosește „**Explozia stelară**”. Grupați în perechi, elevii formulează întrebări pentru fiecare steluță, realizând conexiuni între ideile descoperite. Elevii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Organizată în grup, explozia stelară facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei.

După citirea cu atenție a textului se va completa harta textului (pag. 104). **Harta povestirii** este o formă de organizare și sintetizare a conținutului informațional al unui text.

Diamantul (pag. 107) este o strategie ce îmbină activitatea individuală cu cea de grup și se aseamănă întru câțva cu metoda cvintetului. Prin folosirea acestei metode se urmărește antrenarea în activitate a fiecărui elev pentru rezolvarea sarcinilor de lucru date.

Etapele de lucru:

- expunerea datelor problemei;
- anunțarea temei;
- împărțirea elevilor în grupe;
- realizarea diamantului în grup și apoi sintetizarea sa într-unul comun pentru toată clasa sau realizarea unui tur al galeriilor pentru îmbunătățirea și evaluarea echipelor.

Forma diamantului:

1. un substantiv propriu reprezentativ din textul suport;
2. trei substantive comune reprezentative;
3. o propoziție din 4 cuvinte care să exprime mesajul textului;
4. trei verbe reprezentative pentru text;
5. numele evenimentului prezentat.

Cum monitorizăm?

- dați feed-back la răspunsurile elevilor;
- observați sistematic participarea elevilor la activitate;
- consemnați date despre corectitudinea răspunsurilor și participarea la activitate, într-o fișă de observare pentru fiecare elev;
- corecți răspunsurile formulate în scris.

Este important să-i încurajăm pe elevi să facă conexiuni cu propria lor experiență de viață.

Moment de reflecție:

- Ce s-a întâmplat pe parcursul activităților?
- Unde au întâmpinat dificultăți elevii?
- Ce parte a activității a fost interesantă pentru elevi?
- Unde am întâmpinat dificultăți?
- Ce metode aș mai fi putut folosi?
- Ce am învățat pe parcursul activității?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UMPE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Despre evaluare

Evaluarea elevilor reprezintă un proces firesc care intervine pe măsură ce elevii parcurg Caietul de activități. Testele aplicate sunt concepute în concordanță cu antrenamentul pe care-l fac elevii în procesul învățării. Și pentru evaluare am utilizat ca texte suport atât texte literare cât și informative în egală măsură.

Dacă pe parcurs elevii au învățat pas cu pas să înțeleagă textul, prin aplicarea diverselor tehnici și metode, prin testele de evaluare oferite, elevii au de rezolvat itemi care vizează cele patru procese majore ale înțelegerii de text:

- **Extragerea informațiilor explicit formulate**
Elevii trebuie să recunoască relevanța informațiilor sau relevanța ideilor prezentate în text prin căutare a informațiilor specifice sau a ideilor implicate și să le localizeze.
- **Formularea unor concluzii directe**
Pentru rezolvarea unor astfel de itemi, elevii trebuie să conecteze două idei prezente în propoziții adiacente, bazându-se pe informațiile din text.
- **Interpretarea și integrarea ideilor și a informațiilor**
În acest caz, elevii procesează textul dincolo de nivelul frazei sau al propoziției. Uneori sunt nevoiți să facă conexiuni care nu sunt numai implicite.
- **Examinarea și evaluarea conținutului, a limbajului și a elementelor textuale**
Aceste întrebări solicită elevilor să emită, pe baza cunoștințelor lor, judecăți legate de stilul și structura textului, precum și demonstrarea înțelegerii convențiilor de limbaj și a mijloacelor utilizate.

Este foarte important de menționat că ghidul oferă o viziune holistică în ceea ce privește învățarea, antrenarea elevilor în scopul înțelegerii textului și al formării unei atitudini pro lectură.

Titlul programului:

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Titlul proiectului:

Povestea limbii române.

Curriculum opțional și resurse educaționale pentru clasa a III-a

Editor:

Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă

Data publicării:

2015

Adresa:

Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă

Str. Spiru Haret nr. 10-12, sector 1,

cod poștal 010176, București

Tel.: 021 305 59 99

Fax: 021 305 59 89

e-mail: office@pmu.ro